

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget (2. samling)
(Alm. del - bilag 217)
indre marked
(Offentligt)

ERU, Alm. del - bilag 133
FLF, Alm. del - bilag 161
MPU, Alm. del - bilag 222

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg og deres stedfortrædere Bilag Journalnummer Kontor

1 400.C.2-0 N.1
7. maj 1998

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 15. maj 1998
- dagsordenspunkt rådsmøde (indre marked) den 18. maj 1998 - fremsendes vedlagt Erhvervsministeriets notat over punkter, der forventes optaget på dagsordenen for mødet.

**Notat til Folketingets Europaudvalg
vedrørende Rådsmøde (Indre Marked) den
18. maj 1998**

1. Handlingsplan for Det Indre Marked
 - a) Ajourført og udvidet udgave af "resultattavle" (scoreboard)
 - b) Fælles arbejdsprogram for de tre formandskaber
 - c) Gennemførelse, anvendelse og praktisk iværksættelse
 - d) Dialog med borgerne
 - e) SLIM-initiativet
2. Forslag til Rådets forordning om indførelse af en interventionsmekanisme for Kommissionen med henblik på at bringe bestemte handelshindringer til ophør og Rådets og medlemsstaternes resolution, KOM (97) 619.
3. Ændret forslag til Rådets forordning om statut for Det Europæiske Selskab, KOM (91) 174
4. Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om en forordning for anerkendelse af eksamensbeviser for de former for erhvervsvirksomhed, der er omfattet af direktiverne om liberalisering og overgangsforanstaltninger, og til supplerung af den generelle ordning for anerkendelse af eksamensbeviser, KOM (97) 363.
5. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om retlig beskyttelse af adgangsstyrede og adgangsstyrende tjenester, KOM (97) 356.
6. BEST-projektet
7. Forslag til Rådets forordning om obligatorisk anførelse af andre end de i direktiv 79/112/EØF foreskrevne oplysninger på mærkningen af visse levnedsmidler, der er fremstillet på grundlag af genetisk modificerede organismer, KOM (98) 99.
8. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om klassificering, emballering og etikettering af farlige præparater
9. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om kakao- og chokoladevarer bestemt til konsum, KOM (95) 722.
10. Rapport fra Kommissionen om den europæiske standardiserings effektivitet og legitimitet
11. Det Indre marked for lægemidler
12. Meddelelse fra Kommissionen om forvaltning af toldpræferenceordningerne, KOM (97) 402.

13. Meddelelse fra Kommissionen om opfølgning af grønbogen om kommerciel kommunikation, KOM (98) 121.

14. Meddelelse fra Kommissionen om offentlige kontrakter, KOM (98) 143.

15. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 85/374/EØF af 25. juli 1985 om tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om produktansvar, KOM (97) 478.

1. Handlingsplan for Det Indre Marked

1. Baggrund og indhold

Kommissionen vedtog den 30. april 1997 en handlingsplan til effektivisering af Det Indre Marked. Handlingsplanen blev præsenteret ved rådets møde (ECOFIN) den 12. maj 1997. Derefter blev den behandlet i rådet (Indre Marked) den 21. maj 1997 og godkendt af Det Europæiske Råd i Amsterdam 16.-17. juni 1997.

Formålet med handlingsplanen er at forbedre gennemførelsen og effektiviteten af Det Indre Marked. Handlingsplanen skal gennemføres i 4 faser. Ved godkendelsen af handlingsplanen forpligtede Det Europæiske Råd sig til i videst muligt omfang at gennemføre fase 1 i handlingsplanen senest 31. december 1998.

Handlingsplanen indeholder forslag til aktiviteter på fire strategiske områder:

1) Effektive regler

1. Sikre effektiv gennemførelse, anvendelse og håndhævelse af eksisterende EU-regler for Det Indre Marked.
2. Etablere kontaktpunkter og koordineringscentre i hver medlemsstat. Koordinationscentrene skal behandle klager fra andre medlemsstater og fra Kommissionen.
3. Øget ensartethed i udøvelse af markedsovervågning.
4. Informere virksomhederne via Internet.
5. Fortsætte regelforenkling og lettelse af de administrative byrder (Simpler Legislation in the Internal Market, også kaldet SLIM-projektet). Herunder etablere et europæisk virksomhedstestpanel, som skal vurdere nye lovgivningsinitiativer.
6. Forbedre eksisterende regler bl.a. vedrørende offentlig udbud/indkøb, gensidig anerkendelse, standardisering, CE-mærket, byggevarer, transitregler samt relationen mellem Indre Markeds politikken og miljøet.

2) Markedsforvridninger

1. Fjernelse af skattebarrierer og konkurrenceforvridninger ved unfair skatteregler bl.a. gennem fjernelse af forvridningerne vedrørende skat af kapitalindkomster, fjernelse af skattebarriererne ved grænseoverskridende aktiviteter og sikre overensstemmelse med EU's konkurrenceregler, herunder statsstøttereglerne.
2. Modernisering af momsreglerne samt etablering af et fælles momssystem baseret på oprindelseslandet.
3. Indførelse af minimums afgifter på alle energiprodukter.
4. Stramning af anvendelsen af konkurrencereglerne dels på grund af stigende statsstøtte, - ikke mindst i de rige EU-lande, dels det forhold at regional statsstøtte og strukturfondsstøtte har ført til flytning af arbejdspladser mellem regioner i EU. Der foreslås bl.a. nye retningslinier for regional statsstøtte og strammere regler for krise- og restruktureringsstøtte.

3) Sektormæssige barrierer for markedsintegration

1. Nedbrydning af barriererne i servicesektoren, herunder for finansielle serviceydelser.
2. Sikring af grænseoverskridende virksomhedsaktiviteter gennem bl.a. selskabslovgivning.
3. Forslag vedrørende anvendelsen af ny teknologi, herunder elektronisk handel og beskyttelse af bioteknologiske innovationer.

4) Det Indre Marked i forhold til borgerne

1. Fjernelse af personkontrol ved grænserne inden for EU.
2. Forbedring af mulighederne for ophold i andre medlemslande.
3. Beskyttelse af arbejdstagernes rettigheder.
4. Fremme arbejdskraftens mobilitet inden for EU gennem en række forslag, herunder fx forbedring af pensionsmulighederne og andre sociale foranstaltninger samt bedre information om jobmuligheder.
5. Forbedring af forbrugernes rettigheder og sundhedsbeskyttelse.
6. Etablering af en permanent dialog med borgerne for at give information og rådgivning om rettigheder og muligheder i Det Indre Marked.

Handlingsplanen indeholder desuden en international dimension, der vedrører udvidelsen af EU og EU's rolle i en række internationale fora, herunder specielt de internationale standardiseringsorganisationer.

I et bilag til handlingsplanen listes de konkrete forslag, som planen indeholder.

Handlingsplanens første fase omfatter det første strategiske mål samt følgende aktiviteter fra de tre andre strategiske mål: liberalisering af telekommunikation til tiden, liberalisering af gasmarkedet, dialog med borgerne, meddelelse om Det Indre Marked og Miljø, hvidbog om sektorer undtaget fra arbejdstidsdirektivet, forbedret anvendelse af beskæftigelsesdatabasen EURES og høring af arbejdsmarkedets parter om oplysning og høring af arbejdstagere på nationalt plan.

Danmark har den 1. oktober 1997 i et brev til Kommissionen vedrørende handlingsplanens 1. strategiske mål oplyst en tidsplan for implementering af retsakter. Desuden oplystes, at Erhvervsfremme Styrelsen er udpeget som dansk kontaktpunkt og koordinationscenter.

Drøftelserne på Rådsmødet af handlingsplanens gennemførelse er delt op i følgende underpunkter :

- a) En opdateret og udvidet udgave af Kommissionens resultattavle for gennemførelse af Indre Markedslovgivningen
- b) Det fælles arbejdsprogram for de tre formandskaber.
- c) En rapport fra Kommissionen om implementering, gennemførelse og anvendelse af Indre Markedslovgivning.
- d) En rapport fra Kommissionen om dialog med borgerne
- e) En fremskridtsrapport fra Kommissionen om SLIM-initiativet.

Til punkterne a, c og d foreligger endnu ikke oplæg fra Kommissionen. Dog forventes punkt a at omfatte udvidet resultattavle. Resultattavlen udvides formentlig med emnerne standardisering samt anmeldelse af import og markedsføringsforbud. Desuden forventes det, at Kommissionen præsenterer en separat resultattavle for EFTA-landene. Punkt c forventes at være en opfølgning af tidligere fremsendte oplysninger vedrørende status for medlemslandenes implementering af lovgivningen i Det Indre Marked. Under punkt d forventes Kommissionen at aflægge mundtlig rapport.

ad b) De tre formandskaber (UK, Østrig og Tyskland) lægger i deres fælles arbejdsprogram særligt vægt på følgende forslag, der er til behandling i Ministerrådet: Rådsforordningen om frie varebevægelser (interventionsmekanismen), Statut for det Europæiske Selskab, direktiv om gensidig anerkendelse af kvalifikationer, Reform af Fællesskabets Transitsystem, direktivet om klassifikation, emballering og etikettering af farlige stoffer, direktivet om konstruktion af busser og rutebiler, direktivet om beskyttelse af dataoplysninger og direktivet om mærkning af fødevarer indeholdende genmodificerede organismer. Af andre prioriterede initiativer kan nævnes : offentlige indkøb, standarder og gennemførelse af det Indre Marked for lægemidler.

ad e) Kommissionen lancerede i maj 1996 et pilotprojekt for at forenkle de eksisterende EU-regler. Projektet kaldes SLIM (Simpler Legislation in the Internal Market). To runder er gennemført og Kommissionen har i marts 1998 iværksat en 3. SLIM-runde med områderne Social Sikring, EMC-direktivet og Forsikringsområdet. Danmark er repræsenteret i arbejdsgruppen vedrørende EMC-direktivet, men kan fremkomme med skriftlige bidrag til de andre to områder. Kommissionen forventes på Rådsmødet at give en fremskridtsrapport.

2. Gældende dansk ret

Handlingsplanen berører ikke i sig selv dansk lovgivning.

3. Høring

For hørings svar vedrørende Handlingsplanen for Det Indre Marked henvises til aktuelt notat af 13. maj 1997 oversendt til Europaudvalget den 14. maj 1997. Kommissionens rapport vedrørende status på 1. Runde af SLIM og konklusioner fra 2. runde blev sendt i høring den 21. november 1997. Der henvises til aktuelt notat af 20. Marts 1998.

4. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Hverken handlingsplanen eller noten skønnes i sig selv at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Hverken handlingsplanen eller noten skønnes i sig selv at have samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

6. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt Europaudvalget den 22. november 1996, den 7. marts 1997, den 18. april 1997, den 9. maj 1997, den 16. maj 1997 og den 21. November 1997 og den 27. marts 1998. Notater om sagen er sendt til udvalget til orientering henholdsvis den 15. november 1996, den 28. februar 1997, den 11. april 1997, den 30. april 1997, den 14. November 1997 og den 20. marts 1998. Notat om sagen i forbindelse med Rådsmødet den 21. maj blev sendt til udvalget den 9. maj 1997. Handlingsplanen blev oversendt til Europaudvalget den 12. juni 1997.

2. Forslag til Rådets forordning om indførelse af en interventionsmekanisme for Kommissionen med henblik på at bringe bestemte handelshindringer til ophør og Rådets og medlemsstaternes resolution, KOM(97)619

1. Baggrund og indhold

Det er en spansk mærkesag at få gjort noget effektivt ved de gentagne hindringer af den fri bevægelighed for varer, som enkeltpersoner inden for fransk landbrug gennem hærværk og vold har rettet mod typisk landbrugsprodukter fra andre medlemslande. På regeringskonferencen blev det forsøgt at finde en løsning på problemet - men uden held.

Disse handlinger har fundet sted, uden at det franske politi har grebet ind, jfr. EF-Domstolens dom af 9. december 1997 i sag 265/95, den såkaldte "jordbærsag". Der henvises til notat af 30. april 1998 oversendt den 4. maj 1998.

Det Europæiske Råd i Amsterdam vedtog i stedet at anmode Kommissionen "om at undersøge, hvordan der effektivt kan sikres fri bevægelighed for varer, herunder muligheden af at pålægge medlemsstaterne sanktioner". Det bad yderligere Kommissionen "om at fremsætte forslag herom inden næste møde i december 1997". Kommissionen fremsendte forslaget til Rådet den 27. november 1997.

I forslaget angives traktatens art. 235 som retsgrundlag.

Forslaget omfatter hindringer af den frie bevægelighed af varer, som skyldes en medlemsstats handling eller passivitet.

Hindringerne skal for at være omfattede være "åbenbare, umiskendelige og uberettigede". Desuden skal de medføre en alvorlig forstyrrelse af de frie varebevægelser, volde alvorlig skade for de krænkede personer og kræve øjeblikkelig handling for at forhindre at forstyrrelsen eller skaden vedvarer, breder sig eller forværres.

I forslagets forstand udviser en medlemsstat passivitet, når den undlader at træffe de nødvendige foranstaltninger, som er passende i forhold til krænkelsernes art, og som gør det muligt at sikre varernes frie bevægelighed uden at krænke udøvelsen af de grundrettigheder, som er anerkendt i national ret.

Forslaget antaster imidlertid både de grundlæggende rettigheder anerkendt i medlemsstaterne og den institutionelle balance i traktaten. Rådets Juridiske tjeneste har af samme grund underkendt forslaget.

På det uformelle ministermøde (indre marked) 13. - 14. februar 1998 afviste EU-ministrene (bortset fra én) forslaget fra Kommissionen.

Under de fortsatte drøftelser i Rådets arbejdsgruppe har Kommissionen fastholdt sit forslag.

Rådsmødet (Indre Marked) d. 30. marts 1998 viste, at der blandt medlemsstaterne ikke er politisk opbakning til Kommissionens forslag til en rådsforordning om indførelse af en interventionsmekanisme. Det blev ved ovennævnte Rådsmøde af medlemsstaterne gjort klart, at en forordning ikke må antaste de grundlæggende rettigheder fastsat efter national ret, herunder konflikt- og strejkeretten, ikke indebære ny kompetence til EU Kommissionen og ikke ændre den institutionelle balance i EU traktaten.

På baggrund af disse principper er der enighed om at søge en løsning på problemerne forbundet med hindring af den frie varebevægelighed og der foregår p.t. drøftelser om dette punkt i Bruxelles, blandt andet på basis af uformelle dokumenter udarbejdet af formandskabet.

2. Høring

Kommissionens forslag har været sendt i høring hos følgende organisationer: Håndværksrådet, Forbrugerrådet, Det Danske Handelskammer, Dansk Standard, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Landsorganisationen i Danmark (LO), Dansk Metalarbejderforbund, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Elektronikindustrien, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Akademikernes Centralorganisation, Ledernes Hovedorganisation, Dansk Varefakta Nævn, Danmarks Knallertudvalg, Byggefagenes Kooperative Landssammenslutning, DSB, Entreprenørforeningen, Amtrådsforeningen i Danmark, Bygge,- Anlægs- og Trækartellet (BAT-Kartellet), Post Danmark, Kommunernes Landsforening, Hjælpemiddelinstittet, Elektricitetsrådet og Lego A/S.

Der er modtaget høringsvar fra Amtrådsforeningen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, BAT-Kartellet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, Danske Vognmænd, Forbrugerrådet, FTF og LO.

Der er en generel positiv indstilling til at sikre den frie bevægelighed for varer i det indre marked. Der er også en almindelig positiv indstilling over for at indføre hurtigere indgreb over for ulovlige handelshindringer end de nuværende 4 - 5 år, som er praksis for sager efter traktatens art. 169.

Flere udtrykker stærk skepsis eller bekymring over for den af Kommissionen foreslåede interventionsmodel. Forslaget ses som en adgang til direkte indgriben fra Kommissionens side i konflikter uden om de nationale retssystemer.

Forslaget indebærer efter

f.eks. Amtrådsforeningens opfattelse en risiko for konflikt mellem Kommissionen og såvel Arbejdsretten som de ordinære domstole.

BAT-kartellet gør opmærksom på, at artikel 2, stk. 6 i aftalen om social- og arbejdsmarkedspolitikken (som er indskrevet i Amsterdam-Traktaten) fastslår, at EU ikke har kompetence til at fastsætte regler om lønforhold, organisationsret, strejkeret og ret til lockout.

I forholdet til arbejds konflikter har flere arbejdstagerorganisationer (LO, Arbejdsbevægelsens Erhvervsråd, BAT-kartellet, FTF) udtrykt deres bestemte afvisning af enhver regel, der direkte eller indirekte kan give Kommissionen mulighed for at intervenere i hindringer, som skyldes lovlige, kollektive kampskridt. Dette gælder iflg. LO også for konflikter, der er ulovlige efter national ret. Løsningen af sådanne konflikter bør alene høre under nationale myndigheders kompetence.

DA har noteret sig, at forslaget efter sit indhold har et begrænset anvendelsesområde, og således på ingen måde berører eller ændrer de nationale regler/den nationale praksis om adgang til kollektive kampskridt på arbejdsmarkedet. I lyset af den politiske uklarhed, der for tiden hersker i Danmark med hensyn til forslagets anvendelsesområde anbefaler DA, at retten til fortsat at udøve fundamentale rettigheder i form af kollektive kampskridt i de enkelte lande præciseres i forbindelse med forslagets videre behandling.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har tilføjet, at indblanding fra Kommissionen i konflikter i medlemsstaterne måske ligefrem kan være med til at skærpe konflikterne.

3. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have statsfinansielle konsekvenser. Et eventuelt erstatningsansvar for danske myndigheder følger allerede af bestående nationale regler. Statuering af erstatningsansvar vil uanset forslagets vedtagelse forblive et anliggende for de nationale domstole.

4. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Der kan ikke ventes et stort antal sager, hvor den foreslåede procedure kan finde anvendelse. Når den pågældende type handelshindring finder sted, kan det dog have betydelige negative økonomiske konsekvenser for bl.a. vognmænd og eksportører.

5. Tidligere forelæggelse for Europaudvalget

Grundnotat er oversendt til Europaudvalget den 13. februar 1998.

Europaudvalget blev endvidere orienteret om sagen i forbindelse med sidste Rådsmøde (Indre Marked) den 30. marts 1998 ved aktuelt notat oversendt den 24. marts 1998.

3. Ændret forslag til Rådets forordning om statut for Det Europæiske Selskab, KOM(91)174

1. Baggrund og indhold

Efter høring af EF-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg har Kommissionen ved skrivelse af 27. maj 1991 oversendt ændrede forslag til Rådets forordning om Statut for Det Europæiske Selskab (SE) og direktiv om supplerende bestemmelser til SE-statutten med hensyn til arbejdstagernes stilling til Rådet.

Teksten består af to dele:

- forslag til *forordning* om Statut for Det Europæiske Selskab med hjemmel i EØF-traktatens art. 100 A eller art. 235 og
- forslag til *direktiv* om supplerende bestemmelser til Statutten for Det Europæiske Selskab med hensyn til arbejdstagernes stilling med hjemmel i EØF-traktatens art. 54.

Forslagene kan således vedtages med kvalificeret flertal.

Forordningen og direktivet udgør en helhed.

Forslaget er et tilbud til europæiske virksomheder, hvis aktiviteter falder inden for flere medlemsstater.

Efter *forordnings*forlaget kan aktieselskaber stifte et europæisk selskab (SE) ved fusion, hvis stifterne kommer fra mindst to medlemsstater. Aktie- eller anpartsselskaber kan desuden stifte et holding SE, hvis stifterne kommer fra mindst to medlemsstater, eller i de sidste 2 år har haft et datterselskab eller en filial i en anden medlemsstat. Selskaber eller virksomheder kan stifte et SE hvis stifterne kommer fra mindst to medlemsstater eller i de sidste 2 år har haft et datterselskab i et anden medlemsstat. Endelig kan et SE stiftes ved omdannelse af et aktieselskab, hvis selskabet i de sidste 2 år har haft et datterselskab eller en filial i en anden medlemsstat.

Registrering af et SE-selskab finder sted i det medlemsstat, hvor selskabet har vedtægtsmæssigt hjemsted. Selskabet skal have en generalforsamling og en ledelse organiseret enten efter det én-strengede system (bestyrelse) eller det to-strengede system (direktion og bestyrelse).

På en række områder henviser forlaget til lovgivningen i den medlemsstat, hvor selskabet har sit hjemsted. Dette gælder bl.a. social- og arbejdsretlige spørgsmål, og skatteret.

Det oprindelige *direktivfor*slag har ikke været drøftet siden 1993, og drøftelserne samler sig nu om opfølgningen af Davignon-rapporten, som udformet af det luxembourgiske formandskab i et nyt direktivfor

Davignon-rapporten.

I maj 1997 offentliggjordes Davignon-rapporten om medindflydelse, information og høring i Det Europæiske Selskab. På grundlag af rapporten fremsatte det luxembourgiske formandskab et *kompromisfor*slag til *direktiv om supplerende bestemmelser til Statutten for Det Europæiske Selskab med hensyn til arbejdstagernes stilling*. Da der er tale om et formandskabsfor

slag, har Kommissionen endnu ikke taget stilling til valg af hjemmel, herunder om Kommissionen fortsat vil anvende artikel 54, i medfør af hvilken bestemmelse de tidligere forslag er fremsat. Det bemærkes, at afgørelser om medbestemmelse ifølge den sociale protokol artikel 2, stk. 3, der nu er indskrevet i Amsterdam-Traktaten, kræver enstemmighed. Dvs. at, hvis Kommissionen vælger at fremsætte forslaget i medfør af den sociale protokol, skal forslaget vedtages med enstemmighed.

Kompromisfor

slaget tager udgangspunkt i teksten i EWC-direktivet (Direktivet om Europæiske Samarbejdsudvalg) med de nødvendige ændringer, herunder supplerende regler om medbestemmelse, der ikke er omfattet af EWC-direktivet. På grund af sammenhængen med EWC-direktivet er forslaget fremsat i social- og arbejdsministrenes regi.

Behandlingen af kompromisfor

slaget foregår derfor i Arbejdsmini-

steriets regi.

Ifølge forslaget er det en betingelse for oprettelse af et SE-selskab, at der enten oprettes et repræsentationsorgan eller etableres procedurer vedrørende information og høring samt at der gives adgang til medbestemmelse i selskabets øverste ledelsesorganer.

I forbindelse med etablering af et SE-selskab skal de øverste ledelsesorganer i de stiftende selskaber underrette de ansatte om planerne om oprettelse af et SE-selskab. Til at repræsentere de ansatte nedsættes der et særligt forhandlingsorgan (SFO). SFO sammensættes dels af en repræsentant for hver medlemsstat, hvori der befinder sig deltagende selskaber (det geografiske kriterie), dels med yderligere supplerende repræsentanter per 10% ansatte (det proportionale kriterie). SFO'et kan max. have 24 medlemmer. SFO'et træffer som udgangspunkt afgørelse med simpelt flertal. Særlige vidtrækkende afgørelser (fx fravalg af medbestemmelse) skal dog træffes med kvalificeret flertal, der repræsenterer flere medlemsstater.

Ledelsen og SFO skal forhandle om indgåelse af en aftale om information, høring og medbestemmelse i SE-selskabet. Der er forhandlingsfrihed under forhandlingerne. Det vil sige, at der kan indgås en aftale, der udelukker et eller flere elementer, fx medbestemmelse, eller alle tre elementer (en 0-aftale).

Såfremt parterne ikke kan blive enige om en model for medarbejderindflydelse i SE-selskabet, finder direktivets referenceregler anvendelse. Referencereglerne fastsætter regler om information, høring og medbestemmelse. For så vidt angår medbestemmelse, hviler referencereglerne på et princip om beskyttelse af allerede erhvervede rettigheder til medbestemmelse. Referencereglerne består derfor som udgangspunkt af det nationale regelsæt, der har været anvendt i de deltagende selskaber forud for stiftelsen af SE'et.

Hvis der i flere af de deltagende selskaber forud for stiftelsen af SE'et har været anvendt nationale regler om medbestemmelse, anvendes det nationale regelsæt, der er mest gunstigt, målt efter antal pladser i ledelsen, som referenceregelsæt.

Hvis de nationale regler om medbestemmelse, der har været anvendt i de deltagende selskaber forud for stiftelsen af SE'et ikke er umiddelbart sammenlignelige, har det britiske formandskab foreslået, at SFO'et kan vælge, hvilket nationalt regelsæt, der skal være referenceregelsæt.

Hvis der i ingen af de deltagende selskaber forud for stiftelsen af SE'et har været anvendt regler om medbestemmelse, fx fordi de medlemslande, hvori de deltagende selskaber er beliggende, ikke har regler om medbestemmelse, indgår medbestemmelse ikke i referencereglerne.

De medarbejdervalgte ledelsesmedlemmer har samme rettigheder og pligter som de øvrige medlemmer af ledelsen.

2. Gældende dansk ret

Der er ingen gældende dansk ret vedrørende et europæisk selskab. Den danske selskabsretlige regulering er i et vist omfang baseret på EF- direktiver.

Medarbejderne i et dansk aktieselskab har efter aktieselskabslovens § 49 ret til at vælge 1/3-del af medlemmerne til bestyrelsen, hvis selskabet i gennemsnit de sidste tre år har beskæftiget 35 medarbejdere og mindst halvdelen af medarbejderne ved en afstemning ønsker repræsentation i selskabets bestyrelse.

De medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer er i enhver henseende ligestillet med de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer.

3. Høring

Det luxembourgiske formandskabs kompromisforslag har været i høring hos bl.a. Finansrådet, Finansforbundet, Dansk Arbejdsgiverforening, LO, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Ledernes Hovedorganisation, Dansk Industri, Danmarks Rederiforening, Forbrugerrådet, Rådet for Dansk Forsikring og Pension, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen af Registrerede Revisorer, Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Danske Andelsselskaber, Realkreditrådet, Børsmæglerforeningen, Sammenslutningen af Danske Andelskasser, SALA (Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger), Danske Investeringsforeningers Fællesrepræsentation, FTF Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd), og Den Kristelige Fagbevægelse.

Organisationerne er fortsat positive overfor det Europæiske Selskab, af hensyn til effektiviteten af det indre marked og EU's konkurrencedygtighed. Imidlertid må indførelsen af et Europæisk Selskab ikke være på bekostning af den medarbejderindflydelsestradition, der er i Danmark.

Dansk Arbejdsgiverforening har bl.a. givet udtryk for, at den danske medarbejderepræsentationsmodel bør finde anvendelse som en ligeværdig model i de foreslåede referenceregler. Endvidere har Dansk Arbejdsgiverforening givet udtryk for, at virksomheder under en vis størrelse bør være undtaget.

Dansk Arbejdsgiverforening og Rederiforeningen finder, at besætningsmedlemmer i handelsflåden bør kunne undtages.

LO finder, at der skal være en ensartet informations-, hørings- og medbestemmelserprocedure i alle Europæiske Selskaber.

SALA har udtrykt bekymring for, at formandskabets forslag få afsmittende virkning på de foreslåede statutter for det europæiske andelsselskab.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vil medføre lovgivning inden for såvel selskabsretten som skatteretten, men der kan ikke før forordningen samt det supplerende direktiv er forhandlet endeligt på plads siges noget om omfanget. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at sige noget om omfanget af de statsfinansielle konsekvenser, som følger af nye administrative foranstaltninger foranlediget af forslaget gennemførelse.

5. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget forventes ikke på det foreliggende grundlag at ville medføre samfundsøkonomiske konsekvenser.

6. Tidligere forelæggelser for Europaudvalget

Forslagene har været forelagt Folketingets Europaudvalg flere gange af erhvervsministeren og senest i forbindelse med det sidste Rådsmøde (Indre Marked) den 30. marts ved aktuelt notat oversendt den 24. marts 1998.

Endvidere har det luxembourgiske formandskabs kompromisforslag været forelagt Europaudvalget af Arbejdsministeren flere gange senest den 3. april 1998 (O).

4. Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om en ordning for anerkendelse af eksamensbeviser for de former for erhvervsvirksomhed, der er omfattet af direktiverne om liberalisering og overgangsforanstaltninger, og til supplerende af den generelle ordning for anerkendelse af eksamensbeviser, KOM (97)363

1. Baggrund og indhold

Direktivforslaget har hjemmel i EØFT artikel 49, artikel 57, stk.

1 og 2, første og tredje punktum, og artikel 66. Det følger co-decisionsproceduren i artikel 189 B. Forslaget er fremsat af Kommissionen den 19. april 1996 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Af Europa-Parlamentets betænkning af 7. januar 1997 fremgår det, at Europa-Parlamentet finder forslaget et velkomment bidrag til forenkling af og til større gennemskuelighed i fællesskabsretten. Europa-Parlamentet har godkendt direktivforslaget med forbehold af sine ændringer. Kommissionen har godkendt alle Europa-Parlamentets ændringsforslag.

Det nye forslag indfører én fælles ordning for gensidig anerkendelse af de former for erhvervsvirksomhed, der ikke er omfattet af de generelle ordninger om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, jf. direktiverne 89/48/EØF og 92/51/EØF. Direktivet er i al væsentlighed en konsolidering af 35 liberaliserings- og overgangsdirektiver fra perioden 1963 - 1982 til ét direktiv. Forslaget overtager den anerkendelsesordning, Domstolen har udviklet, og fastsætter en frist for beslutning om anerkendelse på senest fire måneder for værtslandets kompetente myndigheder.

Ordningen medfører, at medlemsstaten ved bedømmelse af en ansøgning om anerkendelse af kvalifikationer skal foretage en sammenlignende undersøgelse af de fagkundskaber, ansøgeren besidder. Eksamensbevis bruges i direktivet som en samlebetegnelse for både erhvervserfaring og uddannelse, da erhvervserfaring er en kvalifikation ved anerkendelse.

Med forbehold af artikel 4 kan medlemsstaterne ikke på grund af manglende kvalifikationer nægte en ansøger i en medlemsstat adgang til at optage eller udøve en af de i bilag A, første del, anførte former for erhvervsvirksomhed på lige fod med indenlandske statsborgere, uden forinden at have foretaget en sammenlignende undersøgelse af fagkundskaber.

Er der væsentlig forskel på en ansøgers kundskaber og færdigheder i forhold til nationale krav, skal medlemsstaten give ansøgeren mulighed for at godtgøre, at ansøgeren har erhvervet de krævede kundskaber og færdigheder. Kundskaber og færdigheder kan godtgøres af ansøgeren ved at gennemgå prøvetid eller aflægge en egnethedsprøve. Formandsskabet har foreslået som en tilføjelse til artiklen, at medlemsstaten skal tilstræbe at tage hensyn til ansøgerens ønske ved valget mellem prøvetid og egnethedsprøve. Ordningen vil særligt være til hjælp for ansøgere, der ikke har den erhvervserfaring, som kræves for automatisk at få adgang til samme erhvervsvirksomhed i værtslandet.

Disse krav skal kun opfyldes i de medlemsstater, hvor der er fastsat nærmere bestemmelser for udøvelse af disse erhverv.

For at tage hensyn til forskelle i uddannelsessystemerne i medlemsstaterne, foreslås der i artikel 4 indsat en bestemmelse, som anerkender erhvervsuddannelse baseret på ansøgerens kompetence, selvom uddannelsen ikke er på minimum 3 år.

Direktivet fastsætter nogle fælles krav til erklæringer, attester og beviser. Kræver medlemsstaten således af egne statsborgere straffeattest, bevis for at der ikke foreligger og ikke tidligere har foreligget konkurs, retlighedsfortabelse

m.m.), foreskriver direktivet, hvilke tilsvarende erklæringer der kan kræves af en ansøger. Tilsvarende fastsættes krav om erklæringer fra udenlandske banker og sikkerhedsstillelse fra udenlandske forsikringsselskaber.

Forslaget ændrer direktiv 89/48/EØF og 92/51/EØF for så vidt angår sygeplejersker. Sygeplejersker omfattes herefter af disse generelle direktivers anvendelsesområde. Det gælder dog kun for de former for specialsygeplejerske, som ikke i forvejen besidder en generel sygeplejerskeuddannelse og som derfor ikke er omfattet af sektordirektivet for sygeplejersker. Specialsygeplejersker sikres således med forslaget de proceduregarantier, som den generelle ordning sikrer. I lighed med de generelle direktiver indfører forslaget en udvalgsprocedure (komitologiprocedure) for ændring af listerne i bilag A.

Medlemsstaterne pålægges en informationspligt overfor Kommissionen og Kommissionen pålægges en informationspligt overfor Europa-Parlamentet.

2. Gældende dansk ret

Direktiv 89/48/EØF og direktiv 92/51/EØF er implementeret i dansk lovgivning ved lov nr. 291 af 8. maj 1991 om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark for statsborgere i De Europæiske Fællesskaber og de nordiske lande. Loven giver hjemmel til at fastsætte nærmere regler med henblik på opfyldelse af direktiver og aftaler om gensidig anerkendelse. Direktiverne er gennemført ved bekendtgørelser.

I cirkulære af 24. juni 1983 om ret for EF-statsborgere m.v. til næring efter næringsloven og restaurationsloven samt til visse beskikkelser, fastsættes kravene til attester om vandel og konkurs for statsborgere, som ønsker at udøve erhverv i Danmark.

For danske statsborgere, som ønsker at udøve erhverv i andre EU-lande, er der udstedt en vejledning vedrørende erklæringer i forbindelse med etablering m.v. i andre EU-lande og i de EFTA-lande, der har ratificeret EØS-aftalen, jf. Erhvervs- og Selskabsstyrelsens vejledning nr. 56 af 18. marts 1994.

Overgangs- og liberaliseringsdirektiverne ses kun at være benyttet i Danmark i begrænset omfang, da der som udgangspunkt er fri næring her i landet. Materielt sker der ikke med direktivforslaget de store ændringer i indholdet af de kendte ordninger. Det er dog ikke endeligt klargjort, om den udvidede adgang til anerkendelse på baggrund af eksamensbeviser kræver lovændringer.

3. Høring

Det oprindelige forslag til direktivforslaget har været i høring hos følgende organisationer og myndigheder: Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Amtsrådsforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsgiverforeningen for Handel, Transport og Service, Byggefagenes Kooperative Landssammenslutning, Børsmæglerforeningen, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Dansk Standard, Dansk Metalarbejderforbund, Dansk Smedemesterforbund, Dansk VVS, Detailhandlens Fællesråd, Det Danske Handelskammer, Danske Andelskasser, Danmarks Rederiforening, DSB, Elinstallatørernes Landsforening, Entreprenørforeningen, FDB, Finansforbundet, Finansrådet, Frisørfagets Fællesudvalg, Foreningen af JAK Andelskasser, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Frisørfagenes Fællesudvalg, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Garantifonden for Futures og Optioner, HORESTA, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening, Københavns Fondsbørs, Landbrugsraadet, Landsorganisationen, Danmarks Nationalbank, Realkreditrådet, Rådet for Dansk Forsikring og Pension, Sammenslutningen af Danske Andelskasser, Værdipapircentralen, Post Danmark.

Advokatrådet finder det uklart, hvorvidt ændringerne i direktiv 89/48/EØF gælder generelt eller kun for de i bilag A anførte former for virksomhed. Gælder ændringerne generelt - hvilket bør antages - bør det overvejes at anføre i afsnit 1, at dele af direktivet har et bredere anvendelsesområde.

Dansk Arbejdsgiverforening finder, at de fastsatte erhvervsferingsperioder - ud fra en samlet vurdering - ser fornuftige ud.

Finansrådet konstaterer, at pengeinstitutter ikke er omfattet af direktivets anvendelsesområde, jf. liste A. Finansrådet gør opmærksom på, at det virker misvisende, at direktivet taler om "eksamensbeviser for erhvervsvirksomhed", idet der ikke er aflagt nogen eksamen. Efter rådets opfattelse vil det være mere præcist at tale om "ansættelsesbevis" eller lignende.

Frisørfagets Fællesudvalg oplyser, at det europæiske frisørfag med støtte fra EU's Leonardo-program har udarbejdet forslag til en europæisk uddannelsesmæssig minimumsstandard. Frisørfagets Fællesudvalg henstiller, at der ikke for

området træffes beslutninger, som på kortere og længere sigt forhindrer en gennemførelse af forslagene til en europæiske uddannelse.

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF) bemærker i forhold til artikel 3, om muligheden for erhvervelse af kundskaber og færdigheder "navnlig i form af efteruddannelseskurser eller en egnethedsprøve", at det kan give anledning til problemer. Således har medlemslandene indtil i dag ikke haft pligt til at skaffe et efteruddannelseskursus på den relevante uddannelsesinstitution, hvor de krævede kundskaber og færdigheder kan indhentes.

FTF oplyser, at et sådant pålæg vil have finansielle konsekvenser af et ukendt omfang. Således har staten ikke dispositionsret over uddannelsespladser/-efteruddannelsesinstitutioner. Endvidere er omfanget af et efteruddannelseskursus ukendt.

Håndværksrådet har i forbindelse med en høring i 1996 udtalt, at man ikke finder grundlag for at modsætte sig et initiativ, der sigter på at gøre reglerne mere overskuelige og lette at gå til.

De enkelte forslag til ændringer giver ikke anledning til bemærkninger, men synes rimelige som udtryk for en konsolidering af den gældende lovgivning under hensyntagen til EF-Domstolens praksis.

Håndværksrådet har søgt oplysninger om, i hvilket omfang man blandt medlemmerne har kendt overgangsdirektiverne. Resultatet er, at det synes meget begrænset. Der foreligger dog praktiske problemer, når danske håndværkere ikke har kunne opnå optagelse i den tyske Handwerksrolle, fordi de pågældende ikke har haft nok erhvervs erfaring.

4. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Det er ikke endeligt klargjort, om den udvidede adgang til anerkendelse på baggrund af eksamensbeviser får lovgivningsmæssige konsekvenser.

Direktivforslagets bestemmelser er allerede i vidt omfang gældende ret i Danmark. Erfaringerne med de eksisterende ordninger viser, at disse hidtil kun har været anvendt i begrænset omfang. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at direktivforslagets krav om beretning til Kommissionen samt om bl.a. indsamling og bearbejdning af oplysninger om forskellige faglige kvalifikationer kan få administrative konsekvenser.

Da myndighederne i forbindelse med ansøgninger om gensidig anerkendelse kan opkræve et beløb, der dækker de faktiske omkostninger til egnethedsprøve o.lign. skønnes denne del ikke at få statsfinansielle konsekvenser.

5. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Da forslaget først og fremmest er en konsolidering af gældende direktiver, skønnes det ikke i sig selv at få mærkbare samfundsøkonomiske konsekvenser. På længere sigt må direktiverne dog forventes at øge mobiliteten og den frie bevægelighed inden for EU.

6. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Folketingets Europaudvalg er orienteret ved grundnotat oversendt den 17. april 1998.

5. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om retlig beskyttelse af adgangsstyrede og adgangsstyrende tjenester, KOM(97)356

1. Baggrund og indhold

Kommissionen vedtog d. 9. juli 1997 et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om retlig beskyttelse af adgangsstyrede og adgangsstyrende tjenester. Forslaget er baseret på Traktatens artikel 57, stk. 2, artikel 66 og artikel 100 A.

Forslaget skal tjene til fastsættelse af regler, der giver retlig beskyttelse mod erhvervsmæssig omsætning af piratdekodere til tjenester, som er kodede eller på anden måde adgangsstyrede med henblik på, at der skal ske betaling for deres modtagelse. Desuden skal selve den tjeneste at adgangsstyre tjenester være retligt beskyttet.

Baggrunden for forslaget er, at en stadigt voksende del af vort behov for information og underholdning dækkes via en række spredningstjenester (dvs. tjenester, der spredes til et grundlæggende passivt publikum) og interaktive tjenester. Det drejer sig blandt andet om traditionelt betalings-tv, video-on-demand, elektronisk udgivelse og on-line-tjenester. For den kommercielle del af disse tjenester er det et fælles træk, at kodning/kryptering eller anden adgangsstyring af tjenesten skal sikre udbyderen betaling for tjenesten. De tilbydes således offentligheden mod betaling ved brug.

En del af disse tjenester har imidlertid været udsat for, at man uretmæssigt har skaffet sig adgang til deres indhold ved hjælp af pirat-dekodere. Det er derfor blevet gjort gældende, at det væsentlige potentiale, som markedet for disse tjenester anses for at have, ikke kommer til udfoldelse, fordi pirateri underminerer det økonomiske grundlag for udbud af disse tjenester.

En høring i 1996 over EU-Kommissionens Grøn bog om "retlig beskyttelse af krypterede tjenester i det indre marked" viste således, at et flertal blandt medlemsstaterne fandt, at der var behov for et EU-initiativ til beskyttelse af tjenester, der anvender adgangsstyring for at sikre sig et vederlag. Forskellene i medlemslandenes retlige beskyttelse mod piratvirksomhed antages således at have en negativ virkning på udviklingen af disse tjenester på europæisk plan.

Høringen over Grønbogen omfattede kun radio- og TV-området, men i lyset af, at medierne er begyndt at tilnærme sig hinanden, at konvergere, finder Kommissionen, at også informationssamfundets tjenester bør være omfattet af initiativet.

Direktivforslagets anvendelsesområde er derfor radio- og tv-spredning, informationssamfundets tjenester samt selve den tjeneste, der består i at tilbyde adgangsstyring med henblik på, at sikre betaling for de førnævnte tjenester. Ved informationssamfundets tjenester forstås "enhver tjeneste, der teleformidles på individuel anmodning fra en modtager af tjenester". Eksempler på sådanne tjenester er Video-on-demand og Audio-on-demand.

De tjenester, der er beskyttede, er tjenester der er underlagt adgangsstyring. Ved adgangsstyring forstås enhver teknisk foranstaltning, der gør adgangen til tjenesten afhængig af en på forhånd opnået tilladelse, med det formål for øje, at der betales et vederlag for tjenesten.

Direktivforslaget pålægger medlemsstaterne at forbyde erhvervmæssig omsætning af piratdekodere, der har til formål at skaffe uretmæssig adgang til de beskyttede tjenester. Ved erhvervmæssig omsætning forstås fremstilling, import, salg, besiddelse, installation, vedligeholdelse eller udskiftning af piratdekodere i kommercielt øjemed samt brug af kommerciel kommunikation med henblik på at fremme salget af piratdekodere.

Forslaget indeholder ikke bestemmelser om privat brug eller omsætning af piratdekodere. Regler i forhold til privat brug overlades dermed til den enkelte medlemsstat.

Endeligt pålægges medlemsstaterne i henhold til forslaget at indføre sanktioner for erhvervmæssig omsætning af piratdekodere. Den nærmere udformning af sanktionerne overlades til medlemsstaterne.

Direktivet skal være implementeret af medlemslandene senest den 31. December 1999.

2. Gældende dansk ret

Folketinget vedtog den 18. december 1997 en ændring af radio- og fjernsynsloven, der forbyder erhvervmæssig omsætning af piratdekodere på radio- og tv-området.

Der er ikke gennemført tilsvarende lovregler i relation til informationssamfundets tjenester.

3. Dansk høring

Da direktivet omfatter radio- og tv-spredning og informationssamfundets tjenester, behandles det af såvel Kulturministeriet som Forskningsministeriet.

Forslaget har været sendt ud til bred høring af henholdsvis Kulturministeriet i oktober 1997 og Forskningsministeriet i december 1997.

Af høringssvarene fremgår, at der er generel tilfredshed med Kommissionens forslag.

Canal Digital, Stofa, ViaSat, Foreningen af Danske Spillefilmsproducenter, Samrådet for Ophavsret, Canal+ og Tele Danmark anfører imidlertid, at ikke kun kommerciel, men også privat udnyttelse af piratdeko-der-udstyr bør forbydes. Flere af høringssvarerne fremhæver i den forbindelse, at der via Internettet sker en omfattende distribution af koder, der kan dekode de adgangsstyrede tjenesters indhold.

DR og TV 2 har givet udtryk for den samme holdning som de øvrige parter men har derudover fremhævet, at forbuddet mod piratdekodere skal udvides, således at der gives retlig beskyttelse til tjenester, der er adgangsstyrede af andre årsager end betalingshensyn. Blandt andet tjenester, der er kodede af hensyn til beskyttelse af ophavsrettigheder, findes at burde være omfattet.

Telia, GN Store Nord, Brancheorganisationen for forbrugerelektronik, Landsorganisationen i Danmark og Det Centrale Handicapråd har ingen bemærkninger til forslaget.

Tele2 A/S ser en risiko for, at Internet-udbydere bliver forpligtet til at overvåge deres abonnenters hjemmeside og ønsker det præciseret, at det på ingen måde kan blive udbyderens ansvar at kontrollere og/eller håndhæve direktivets bestemmelser.

4. Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget har ikke statsfinansielle konsekvenser.

Ved vedtagelsen af direktivforslaget vil Danmark blive forpligtet til at have regler, der forbyder erhvervmæssig omsætning af piratdekodere for så vidt angår radio- og tv-området samt informationsfundets tjenester.

Folketinget vedtog den 18. december 1997 en ændring af radio- og fjernsynsloven, der forbyder erhvervmæssig omsætning af piratdekodere på radio- og tv-området.

Vedtagelsen af direktivet vil betyde, at tilsvarende regler skal indføres for så vidt angår informationsfundets tjenester.

5. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har ikke samfundsøkonomiske konsekvenser.

6. Tidligere forelæggelse for Europaudvalget

Europaudvalget er tidligere blevet orienteret ved grundnotat oversendt den 12. januar 1998.

6. Orientering og status over arbejdet i "Business Environment Simplification Task Force" (BEST)

1. Baggrund og indhold

EU-kommissær Christos Papoutsis nedsatte i efteråret 1997 en "Business Environment Simplification Task Force" (BEST) med det formål at få konkrete forslag og anbefalinger til at forbedre kvaliteten af den europæiske lovgivning og reducere unødvendige administrative byrder, der hæmmer erhvervslivets (især små og mellemstore virksomheders) udvikling. Nedsættelsen af Task Forcen skete på baggrund af en opfordring fra Det Europæiske Råds møde i Amsterdam den 16. og 17. juni 1997.

BEST er sammensat af 1 medlem fra hvert medlemsland. Deltagerne er erhvervsfolk, der direkte er involveret i ledelsen af små og mellemstore virksomheder eller personer fra den offentlige sektor, der har erfaring med samarbejde med erhvervslivet omkring forenklingsinitiativer/administrative lettelser eller forberedelse af lovgivning, der berører erhvervslivet.

Arbejdet i Task Forcen afsluttes med en rapport, der afleveres til Kommissionen den 6. maj 1998 og fremlægges på Det Europæiske Råds møde i Cardiff i juni 1998.

Arbejdet er endnu ikke afsluttet, og det konkrete indhold af Task Forcens forslag og anbefalinger kendes derfor ikke, men Task Forcen har beskæftiget sig med følgende emner:

- Ansatte og arbejdsforhold
- Finansiering
- Uddannelse og træning
- Forskning og innovation
- Offentlig regulering og administration

2. Gældende dansk ret

Task Forcens rapport har ingen umiddelbar indflydelse på gældende dansk ret, men den vil indeholde forslag og anbefalinger til videre initiativer på såvel EU-niveau som nationalt niveau.

3. Høring

Rapporten har ikke været i høring, men Erhvervsministeriets brainstormpanel, der afsluttede et lignende arbejde i Danmark i marts 1998, er orienteret om Task Forcens arbejde. Brainstormpanelet har udover erhvervsfolk og forskere haft deltagelse fra DI, Dansk Handel & Service, Det Danske Handelskammer, Håndværksrådet og Dansk metal/CO Industri.

Rapporten vil blive sendt i skriftlig høring blandt Brainstormpanelets medlemmer og andre relevante organisationer m.v., så snart Kommissionen fremlægger den.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Task Forcens arbejde og rapport har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser, men eventuel gennemførelse af Task Forcens forslag og anbefalinger kan resultere i ændringer i såvel EU-regulering som dansk lovgivning.

5. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Formålet med Task Forcens arbejde har været at stille konkrete forslag og anbefalinger til regelforenklinger, administrative lettelser m.v., der kan lette virksomhedernes dagligdag. Lettelse af virksomhedernes administrative byrder bidrager til at forbedre erhvervslivets konkurrenceevne og dermed mulighederne for fortsat jobskabelse m.v.

6. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt i Europaudvalget ved faktisk notat oversendt den 22. april 1998.

7. Forslag til Rådets forordning om obligatorisk anførelse af andre end de i direktiv 79/112/EØF foreskrevne oplysninger på mærkningen af visse levnedsmidler, der er fremstillet på grundlag af genetisk modificerede organismer, KOM(98)99

1. Baggrund

Kommissionen har med KOM (1998) 99 af 25. februar 1998 fremsat forslaget, som den 26. februar er oversendt til Rådet.

Forslaget er baseret på artikel 4, stk. 2, i det generelle mærkningsdirektiv (79/112/EØF), hvorefter det er muligt at foreskrive supplerende mærkningsregler for nærmere angivne produkter.

Forslaget blev sat til afstemning på mødet i Den Stående Levnedsmiddelkomité den 15. januar 1998, men kunne ikke samle kvalificeret flertal, idet kun Danmark, Sverige, Østrig og Italien stemte for forslaget.

I overensstemmelse med IIIa-proceduren er forslaget herefter forelagt for Rådet, hvor det forventes behandlet på Rådsmøde (Indre Marked) den 18. maj 1998. Eventuelle ændringer af forslaget skal i henhold til denne procedures tremåneders regel være besluttet i Rådet senest den 26. maj. I modsat fald skal Kommissionen udstede forordningen i uændret form. Ændringer af forslaget kan vedtages med kvalificeret flertal, såfremt Kommissionen accepterer ændringerne. Hvis Kommissionen modsætter sig ændringsforslag, kræver det enstemmighed i Rådet at vedtage disse.

Forslagets formål og indhold Forslaget skal afløse Kommissionsforordning 1813/97, hvori det er fastsat, at fødevarer fremstillet af en godkendt genmodificeret soja og en godkendt genmodificeret majs skal mærkes på fuldstændig tilsvarende måde som fastsat i artikel 8 i forordning 258/97 om nye levnedsmidler og nye levnedsmiddelingredienser (Novel Foods).

Den nævnte bestemmelse er imidlertid ikke klar med hensyn til kriterierne for at kræve mærkning af produkter, som er fremstillet af en genmodificeret råvare, idet det blot er anført, at produktet skal mærkes, når det ikke længere "svarer til" det konventionelle produkt. Ifølge Novel Foods - forordningen skal der fastlægges mere specifikke mærkningskriterier for alle omfattede produkter, men Kommissionen har endnu ikke taget initiativ hertil.

Ifølge Kommissionens forslag skal et produkt fremstillet af genmodificeret soja eller majs mærkes, hvis der ved analyse kan påvises en forskel som følge af genmodifikationen i form af DNA eller protein, således at det ændrede produkts sammensætning afviger fra det traditionelle produkt, som det kan sammenlignes med.

For de produkter, der på dette grundlag skal mærkes, foreslås herefter følgende retningslinier:

Når produktet består af mere end én ingrediens, skal den relevante oplysning "fremstillet af genmodificeret soja" eller "fremstillet af genmodificeret majs" angives i ingredienslisten i parentes umiddelbart efter navnet på den pågældende

ingrediens. Som alternativ kan oplysningen optræde som en tydeligt angivet fodnote til ingredienslisten med mindst samme størrelse bogstaver som selve ingredienslisten.

For produkter, som består af en enkelt ingrediens, kræves ingen ingrediensliste. Sådanne produkter skal tydeligt mærkes (i forbindelse med varebetegnelsen) med ordene "fremstillet af genmodificeret soja" eller "fremstillet af genmodificeret majs".

Mærkningskravet skal også gælde for ingredienser, som det er tilladt at angive ved kategoribetegnelse, og hvor der i en sammensat ingrediens indgår en ingrediens fremstillet af genmodificeret råvare, som efter de nævnte kriterier skal mærkes.

Det foreslås endvidere, at et produkt undtagelsesvist skal mærkes med udtrykkene "kan indeholde" eller "kan være fremstillet af", når det anses for muligt, at der i produktet indgår ingredienser fremstillet af genmodificeret soja eller majs, som ville være mærkningspligtige i overensstemmelse med ovenstående, men hvor tilstedeværelsen af sådanne ingredienser ikke er påvist.

Det britiske formandskab har under forhandlingerne om forslaget til rådsforordning fremlagt et *kompromisforslag*, der indebærer følgende ændringer af Kommissionens forslag:

- a) Bestemmelsen om at mærke visse produkter med "kan indeholde" ønskes fjernet.
- b) Det tydeliggøres, at kun produkter, der hverken indeholder protein eller DNA (fra genmodifikationen), kan fritages for GMO-mærkning.
- c) I forslaget indsættes en "negativliste" over produkter, der ikke skal GMO-mærkes. Det gælder soja- og majsolie og afledte produkter. Disse olier har gennemgået en intensiv raffinering- og forarbejdningsproces og indeholder derfor ikke målelige spor fra genmodifikationen. "Negativlisten" kan underkastes tekniske tilpasninger i en IIIa procedure.
- d) Der tilføjes muligheden for at anvende en kort mærkning som fx "sojamel/majsmel (genetisk modificeret)" i stedet for "fremstillet af genetisk modificeret (soja/majs)".
- e) Ikrafttrædelsen af forslaget ændres fra 20 dage efter offentliggørelsen til 90 dage herefter, og der indføres mulighed for nationale overgangsordninger på et halvt år mellem de i medfør af forordning 1813/97 gældende bestemmelser og de nye bestemmelser.
- f) Der indsættes ny præambeltekst hvori konstateres, at hvor produkter utilsigtet måtte indeholde DNA eller protein fra genmodifikation (tilfældig kontaminering), vil mærkning som følge af det utilsigtede indhold kunne undgås, hvis der fastsættes en detektionsgrænse for DNA og protein. Det bør således i samråd med Den Videnskabelige Komite for Levnedsmidler overvejes hvorvidt en tærskelværdi kan fastsættes, og i givet fald på hvilket niveau.

Udtalelser Europa-Parlamentet høres i overensstemmelse med modus vivendi-aftalen mellem Rådet, Kommissionen og Europa-Parlamentet. Parlamentets udtalelse forventes at foreligge den 15. maj 1998.

2. Gældende dansk ret

Den genmodificerede soja og majs, der omfattes af forslaget, er i Danmark godkendt til levnedsmiddelbrug efter lov om miljø og genteknologi. I forbindelse med godkendelserne blev der i henholdsvis december 1996 og august 1997 udarbejdet en vejledning om mærkning af de omfattede produkter. Grundlaget herfor var en bestemmelse i mærkningsbekendtgørelsen (§ 17), som ligeledes er indeholdt i mærkningsdirektiv 79/112/EØF (artikel 5, stk. 3). Vejledningen indebærer, at en lang række produkter med et indhold af olie eller protein fremstillet af de omfattede genmodificerede sojabønner eller majs vil skulle mærkes.

En vedtagelse af forslaget, som fastsætter mere detaljerede og udfyldende regler for mærkning af produkter fremstillet af genmodificeret soja og majs, vil gøre det muligt at præcisere den danske vejledning i overensstemmelse med de generelle regler om mærkning i forordning nr. 1813/97. For så vidt angår raffineret, varmebehandlet olie fremstillet af genmodificeret soja eller majs er det ikke muligt med kendt analyseteknik at påvise hverken DNA eller protein, som skyldes genmodifikationen. En olie fremstillet helt eller delvis af genmodificeret soja eller majs vil således i Novel Foods-forordningens terminologi "svare til" en olie fremstillet af ikke-genmodificeret soja eller majs og vil dermed ikke være mærkningspligtig.

3. Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget vil ikke kræve lovændring.

Forslaget skønnes ikke at få statsfinansielle konsekvenser og vil hverken have erhvervs- eller forbrugerøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet vil ikke blive berørt af en vedtagelse, da det ved godkendelsen er vurderet, at der ikke er nogen risiko ved indtagelse af produkterne. Forslaget udmønter forordning nr. 1813/97 og vil i sammenligning med den danske vejledning udgøre en ændring i forbrugerinformationen, idet en fødevarer ikke længere skal mærkes med indhold fremstillet af en genmodificeret råvare, hvis dette ikke kan påvises.

4. Høring

Forslaget har været sendt til høring i en bred kreds af organisationer og myndigheder.

Dansk Industri anfører, at forslaget ikke opfylder industriens behov for klare retningslinier for mærkning, idet det ikke er muligt umiddelbart at afgøre, hvilke typer af ingredienser der skal mærkes. Det forekommer også tvivlsomt, om forbrugernes ønsker og behov vil blive opfyldt. Organisationen mener overordnet ikke, at formen "kan indeholde" overhovedet bør tillades, idet den kun vil bidrage til forvirring og usikkerhed hos forbrugerne og i værste fald kan ødelægge tilliden til mærkning i det hele taget. Det tilføjes, at denne mærkningsmåde må formodes at være begrundet i papirdokumentationen. Hvis mærkningen i sidste ende afhænger af papirdokumentationen i de tilfælde, hvor analyserne er negative, finder DI for det første, at man lige så godt kunne spare analyserne. For det andet finder DI det i så fald ikke acceptabelt, at mærkningskravet kun gælder produkter til den endelige forbruger. Hvis forslaget vedtages i den foreliggende form, er det helt afgørende, at der er standardiserede analysemetoder til rådighed både for industrien og for myndighederne. I så fald opfordrer Dansk Industri også til, at der udarbejdes officielle lister over de ingredienser, der er fremstillet af soja og majs, med en angivelse af, om den enkelte ingrediens skal mærkes eller ikke.

Landbrugsrådet anser det for uklart, hvilke produkter der efter forslaget skal mærkes, og ønsker, at der udarbejdes ensartede retningslinier for mærkningen i hele EU med konkret og tydelig angivelse af, hvilke ingredienser der skal mærkes. I forbindelse med muligheden for at anvende negativ anprisning efterlyser organisationen en bagatelgrænse for indhold af genmodificeret materiale, og foreslår, at en sådan nedre grænse skal være afgørende for, om et produkt skal mærkes som indeholdende eller ikke indeholdende genmodificeret materiale.

Mejeriforeningen er positiv over for en harmonisering af reglerne med henblik på ens konkurrencevilkår for virksomhederne i EU, men ønsker, at det sikres, at reglerne faktisk administreres ens i alle EU-lande. Forslaget giver mulighed for at anvende en såkaldt negativ anprisning ("indeholder ikke"). Organisationen påpeger om denne anprisning, at den vil give dokumentationsproblemer, og foreslår opstilling af en bagatelgrænse for indhold af genmodificeret materiale i produktet.

Danske Slagterier finder forslaget uklart med hensyn til, hvilke produkter der skal mærkes, og tager afstand fra muligheden for at mærke med "kan indeholde", som ikke giver forbrugeren nogen reel oplysning. I stedet ønsker organisationen, at der fastsættes en bagatelgrænse for, hvornår der skal mærkes, og opfordrer til, at der udarbejdes en liste over mærkningspligtige ingredienser, således at der sikres en ensartet mærkning i hele EU.

Bryggeriforeningen påpeger, at forslaget er uklart, og anser det for utilfredsstillende såvel for bryggerierne og læskedrikfabrikanterne som for kunderne. Spørgsmålet om, hvorvidt der er genmodificeret DNA eller protein til stede, er ikke veldefineret, da det er afhængigt af den anvendte analysemetode. Det indebærer desuden, at hvad der ikke er mærkningspligtigt nu, vil kunne blive det i takt med, at der udvikles nye analysemetoder. Ved at gøre det muligt at mærke med "kan indeholde" risikerer man at opnå, at mange varer bliver præsenteret som genmodificerede uden at være det.

FDB kan ikke støtte forslaget, idet det tager udgangspunkt i en analytisk formåen til påvisning af DNA fra en evt. gensplejset råvare, og denne analytiske formåen er under stadig og løbende forandring. FDB påpeger endvidere, at forslaget er helt ude af trit med forbrugerreaktionerne ikke mindst i Danmark, hvor det har vist sig, at forbrugerne ønsker oplysning om en anvendt teknologi og ikke om, hvad der teknisk-videnskabeligt kan påvises.

Forbrugerrådet anser det for positivt, at protein nu også medtages som basis for mærkning, men finder dog, at de foreslåede mærkningsregler er utilstrækkelige, da de ikke giver forbrugerne reel mulighed for at vælge mellem genmodificerede og ikke-genmodificerede produkter. Forbrugerrådet opfordrer derfor til, at de videnskabelige analysemetoder bliver suppleret med dokumentkontrol fx i form af certificering.

NOAH støtter intentionen med forslaget, som er at sikre en ensartet mærkning af alle genmodificerede produkter, uanset hvornår de er godkendt. Imidlertid afviser NOAH mærkningen "kan indeholde", fordi denne ikke giver forbrugerne mulighed for et reelt valg. Desuden efterlyser NOAH fastsættelse af en tærskelværdi for "urenheder" i form af spor af genmodificeret soja/majs i en ellers gensplejningsfri sending. I givet fald skal en sådan tærskelværdi efter

organisationens mening ligge lavt, fx på 0,1%. Dernæst anfører NOAH, at man kun ved at basere mærkningen på, om levnedsmidlet er genmodificeret eller er fremstillet af noget genmodificeret, kan leve op til de mange forbrugere, der har en holdning til genteknologien.

Københavns Kommune påpeger, at der med de eksisterende analysemetoder ikke vil være nogen analyserbar forskel på en raffineret, varmebehandlet olie fremstillet af genmodificeret soja eller majs og en olie fremstillet af ikke-genmodificerede råvarer, og at man ved at undtage disse produkter fra mærkning forholder forbrugerne en væsentlig oplysning, hvilket der tages afstand fra. Det foreliggende forslag vil kunne medføre en forringelse af forbrugeroplysningen i forhold til den danske vejledning om mærkning af soja- og majsprodukter.

Danske Veterinærhygiejniskeres Organisation har ingen bemærkninger til forslaget.

I *Det Rådgivende Fødevareudvalg* finder De Samvirkende Købmænd, at de foreslåede mærkningsregler ikke er tilstrækkelige, da de ikke giver forbrugerne reel mulighed for at fravælge GMO-produkter. Foreningen finder derfor, at mærkningen af produkterne ikke kun skal baseres på videnskabelige analyser, men også på dokumentkontrol. Det er endvidere foreningens opfattelse, at mærkning med "kan indeholde" vil være forvirrende for forbrugerne.

Landbrugsrådet og *MD Foods* henholder sig i øvrigt til de ovenfor anførte høringssvar.

5. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget til rådeforordning 258/97 (Novel Food) har været forelagt Folketingets Europaudvalg (forhandlingsoplæg) den 13. december 1996, jf. aktuelt notat af 6. december 1996.

Forslaget til kommissionsforordning 1813/97 har været forelagt Folketingets Europaudvalg (forhandlingsoplæg) den 20. juni 1997, jf. aktuelt notat af 13. juni 1997 og grundnotat af 26. maj 1997.

Nærværende forslag har (som forslag til kommissionsforordning) været forelagt Folketingets Europaudvalg (forhandlingsoplæg) den 14. januar 1998, jvf. grundnotat af 13. januar 1998.

8. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om klassificering, emballering og etikettering af farlige præparater

1. Status

Kommissionen oversendte den 26. juli 1996 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget er baseret på traktatens artikel 100A og skal derfor behandles efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 189B.

Europa-Parlamentet har udtalt sig om forslaget på mødet den 26. juni 1997.

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen for Rådsmødet den 18. maj 1998 (Indre Marked) med henblik på fastlæggelse af fælles holdning.

2. Formål og indhold

Forslaget har til formål at fastlægge regler for, hvordan farlige kemiske *produkter* skal klassificeres og mærkes. Det er en ombearbejdelse af eksisterende regler, hvortil er føjet nye elementer. De eksisterende regler findes i direktiv 88/379/EØF om klassificering, mærkning og etikettering af farlige kemiske præparater.

Der findes et tilsvarende direktiv for kemiske *stoffer*, 67/548/EØF, om klassificering, emballering og etikettering af farlige stoffer. Præparatdirektivet bygger på mange elementer fra stofdirektivet, fordi kemiske produkter (præparater) er blandinger af flere stoffer. Præparatdirektivet fastlægger regler for, hvordan man skal klassificere og mærke, når der ikke kun er ét men flere stoffer at tage højde for.

Kemiske produkter skal efter forslaget klassificeres og mærkes for deres iboende farlige egenskaber inden for tre hovedgrupper:

Fysisk-kemisk, sundhed og miljø. Klassificeringen og mærkningen kan enten ske ved test på det enkelte produkt eller ved beregning. Test af produktet kan indebære, at de sundheds- og miljømæssige farlige egenskaber konstateres ved afprøvning af produktet på dyr. Beregning indebærer, at de farlige egenskaber for produktet beregnes ud fra de enkelte stoffers farlighed og den koncentration, de indgår med i produktet. Når et produkt er klassificeret, skal det mærkes, således at brugeren bliver oplyst om produktets farlighed. Disse oplysninger angives på produktets etikette.

Oplysningerne gives desuden mere detaljeret i sikkerhedsdatablade, som primært er møntet på de erhvervsmæssige brugere.

Der er især tre væsentlige nye elementer i forslaget. For det første, at produkter vil skulle klassificeres og mærkes for deres fare for miljøet. For det andet, at pesticider inkluderes i forslaget; og for det tredje, at der skal leveres sikkerhedsdatablade for flere produkter end i dag.

Det er en nyskabelse, at kemiske produkter efter forslaget skal mærkes for deres fare for vandmiljøet og ozonlaget med visse nærmere bestemte sikkerheds- og risikosætninger samt et faresymbol (død fisk og udgået træ på orangegul baggrund). Kriterierne for, hvordan et produkt miljøfareklassificeres ud fra indholdet af miljøfarlige stoffer, ligner de tilsvarende kriterier for, hvorledes et produkt sundhedsfareklassificeres ud fra indholdet af sundhedsfarlige stoffer. Kriterierne er udviklet på baggrund af et nordisk forarbejde, baseret på konsekvensvurderinger af oplysninger fra produktregistrene. Forslaget åbner op for, at medlemslandene via komitéprocedure IIIa kan vedtage at tildele visse produkter en anden miljøfaremærkning, end den der er specificeret i forslaget.

Inkluderingen af pesticider i forslaget betyder, at pesticider vil skulle klassificeres på samme måde som alle andre kemiske produkter, herunder for langtidseffekter. I dag er pesticider omfattet af direktiv 78/631/EØF og skal ifølge dette direktiv kun klassificeres for akutte effekter. Med hensyn til mærkning afviger forslagets regler for plantebeskyttelsesmidler i forhold til mærkningen af andre kemiske produkter. Plantebeskyttelsesmidlerne vil skulle mærkes for iboende farlige egenskaber, altid have følgende sætning "compliance with the instruction for use will minimize risks to man and the environment (på dansk), samt etiketteringsbestemmelsen i direktiv 91/414/EØF om godkendelse af plantebeskyttelsesmidler.

Den tredje nyskabelse er, at der skal leveres sikkerhedsdatablade for flere produkter. I forslaget er det eksisterende præparatdirektivs anvendelsesområde udvidet bl.a. for så vidt angår sikkerhedsdatablade. Efter forslaget skal der på begæring leveres sikkerhedsdatablade for produkter, som ikke klassificeres for sundhedsfare, men som indeholder mere end 1% af et stof som klassificeres for sundhedsfare eller miljøfare. Tilsvarende gælder, hvis et produkt indeholder et stof for hvilket der er vedtaget en fælleseuropæisk grænseværdi i forhold til arbejdsmiljøet.

Af de elementer, som føres videre fra det eksisterende præparatdirektiv, skal nævnes muligheden for i særlige tilfælde at hemmeligholde stoffers kemiske navne, etikettens indhold, anvendelse af test på produkter, som anvender forsøgsdyr, samt særlig mærkning af små pakninger.

3. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet udtalte sig om forslaget på samlingen den 26. juni 1997. Det resulterede i en række ændringsforslag af henholdsvis editorisk og principiel karakter. De principielle forslag relaterer sig især til to punkter: Test kontra beregning ved klassificering af produktet for sundhedsfare, og etikettens indhold.

Parlamentet foreslår, at muligheden for at klassificere de enkelte produkter for sundhedsfare på baggrund af resultater fra test på dyr skal begrænses. Således skal test kun være en mulighed, hvis klassificeringen ikke kan konstateres ved hjælp af en anden metode. Det vil sige, at klassificering for sundhedsfare på baggrund af beregningsmetoden gives prioritet frem for test af produktet.

Den anden gruppe af principielle forslag vedrører etikettens indhold, især hvilke kemiske stoffer der skal nævnes på etiketten. Ifølge Kommissionens forslag skal maksimalt 4 kemiske navne oplyses på etiketten. Desuden indeholder det afskæringsgrænser, som mængden af stoffet skal ligge over, for at det medregnes ved klassificeringen. Ligger mængden under, betragtes stoffet som ikke eksisterende i produktet. Parlamentet foreslår, at flere stoffers kemiske navn skal nævnes på etiketten, hvis det enkelte stof har bidraget til produktets klassificering. Desuden foreslås det, at det skal være den samlede koncentration af stoffer i produktet, som skal være afgørende for, om stofferne bidrager til mærkningen. Parlamentet vil således ikke operere med afskæringsgrænser.

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af sit oprindelige forslag på baggrund af visse af Europa-Parlamentets ændringsforslag, Kom(97) 462. Heri er stort set medtaget de editoriske forslag samt principperne bag forslaget om prioritering af beregning frem for test af produktet på forsøgsdyr for sundhedsfare. Forslagene vedrørende oplysningerne på etiketten er derimod ikke medtaget.

Kommissionens ændrede forslag til prioritering af beregning frem for test sonder mellem test på hvirveldyr eller ikke-hvirveldyr og opstiller et kompliceret hierarki. På baggrund af kommentarer fra en del af medlemslandene har det engelske formandskab fremsat et forenklet forslag til afløsning af Kommissionens forslag, blandt andet således at pesticider i henseende til test for sundhedsfare kan følge direktiv 91/414/EØF om godkendelse af bekæmpelsesmidler.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Forslaget ligger inden for det felt, som Lov om kemiske stoffer og produkter (Kemikalieloven) og Lov om arbejdsmiljø (Arbejdsmiljøloven) regulerer. Det skønnes, at såvel Kemikalieloven som Arbejdsmiljøloven indeholder fornøden hjemmel til at implementere direktivet.

På bekendtgørelsesniveau vil der skulle ske en del ændringer. Det gælder for Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af kemiske stoffer og produkter, og bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler. Desuden vil Arbejdsministeriets bekendtgørelse om stoffer og materiale skulle ændres, medmindre man vælger at opretholde sikkerhedsklausulen vedrørende hvilke produkter, der skal udarbejdes sikkerhedsdatablade for.

Økonomiske konsekvenser:

Der påhviler producenter og importører af kemiske produkter en løbende pligt til at mærke de produkter, hvis markedsføring de er ansvarlige for. Forslaget vil øge mærkningsbyrden, fordi allerede mærkede produkter skal have en anden etikette, hvis de - ud over fysisk-kemisk og/eller sundhedsfare - også skal mærkes for miljøfare. Desuden vil en gruppe produkter, som alene klassificeres for miljøfare, fremover skulle mærkes.

Det er myndighederne, der fastsætter klassificeringen og mærkningen for pesticider. I det omfang allerede fastsatte klassificeringer og mærkninger skal ændres, vil dette medføre et merarbejde for myndighederne.

Desuden vil proceduren vedrørende hemmeligholdelse af kemisk navn medføre en yderligere administrativ byrde.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget skønnes at ville højne beskyttelsesniveauet af miljøet i Danmark, fordi produkterne ifølge forslaget vil skulle klassificeres og mærkes for deres fare for vandmiljøet og ozonlaget. Kravet om levering af sikkerhedsdatablade til erhvervs-mæssige brugere for flere produkter skønnes at ville have en neutral påvirkning, da Danmark med hensyn til sikkerhedsdatablade har regler, der er mere vidtgående end det eksisterende præparatdirektiv. Kravet om sikkerhedsdatablade for produkter, som indeholder 1% miljøfarligt stof vil dog være en udvidelse af de eksisterende danske regler.

5. Høring

Forslaget (Kom(96) 347) har været sendt til høring hos interesserede parter, det vil sige diverse relevante myndigheder, arbejdsmarkedets parter, den kemiske industri samt grønne organisationer. I svarene synes implicit at være bred tilslutning til forslaget.

DA finder det positivt, at forslaget indeholder en rimelig afgrænsning af, hvornår sikkerhedsdatablade skal kunne rekvireres, og finder, at grænsen på 1 vægtprocent er en god løsning, mens *Dansk Agrokemisk Forening* (nu *Dansk Plantenævn*) noterer sig, at der nu også skal udarbejdes sikkerhedsdatablade for alle plantebeskyttelsesmidler.

Handelskammeret finder det væsentligt, at overgangsperioden mellem det gældende præparatdirektiv og ikrafttrædelse af forslaget er lang, så virksomhederne i perioden kan få oparbejdet et datagrundlag til brug ved klassificeringen for miljøfare.

Bayer Danmark A/S er af den opfattelse, at anvendelsesområdet for præparatdirektivet ikke skal udvides, idet direktivet bliver uklart af at skulle omfatte bekæmpelsesmidler. Firmaet anfører desuden, at mærkningsreglerne vedrørende meget små beholdere skal lempes, og at muligheden for at hemmeligholde kemiske stoffers navne skal udvides i forhold til forslaget.

Danmarks Naturfredningsforening mener, at der ikke bør være hemmelighedskræmmeri vedrørende oplysningerne om, hvilke farlige kemiske stoffer der findes i produkterne. Desuden mener foreningen, at overgangsordningen er for lang, og at sikkerhedsdatabladene for alle typer produkter burde udleveres automatisk.

Kræftens Bekæmpelse er af den opfattelse, at al viden om indhold af kræftfremkaldende stoffer i plantebeskyttelsesmidler skal til forbrugernes kendskab.

MLK-Sammenslutningen finder, at forslagets mærkningsregler er mangelfulde i forhold til at lette kontrollen i detailledet af produkter, som skal være placeret i børnesikret højde.

Europa-Parlamentets ændringsforslag har været sendt i høring til en kreds af direkte involverede parter (ca. 25 personer som repræsenterer industrien, grønne såvel som forbrugerorganisationer, arbejdsgivere og -tagere samt statslige myndigheder, der direkte berøres af forslaget regler). Det ændringsforslag, Kommissionen udarbejdede på baggrund af Parlamentets ændringsforslag Kom(97) 462, har ikke været sendt i høring.

Kun Det Danske Handelskammer svarede. *Handelskammeret* er af den opfattelse, at der er behov for en generel diskussion af etikettens formål, og at etiketten skal være let at overskue. Derfor skal man være varsom med at give for mange oplysninger på etiketten.

Forslaget har været forelagt Miljøspecialudvalget, hvor der ikke er fremkommet bemærkninger.

6. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har ikke tidligere være forelagt Europaudvalget. Grundnotat om forslaget er tilsendt Europaudvalget den 20. december 1996.

9. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om kakao- og chokoladevarer bestemt til konsum, KOM (95)722

1. Baggrund

Kommissionens forslag af 17. april 1996 er med skrivelse af 30. maj 1996, KOM (95) 722, oversendt til Rådet. Kommissionens ændrede forslag af 3. marts 1998, KOM (97) 682, er endvidere med skrivelse af 4. marts 1998 oversendt til Rådet. Ændringerne er indsat som følge af Europa-Parlamentets udtalelse om forslaget af 23. oktober 1997 og fremsat i overensstemmelse med Traktatens artikel 189A, stk. 2.

Forslaget er baseret på artikel 100 A i Traktaten og kan i fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Formål og indhold Forslaget skal afløse Rådets direktiv 73/241/EØF af 24. juli 1973 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om kakao- og chokoladevarer bestemt til konsum, senest ændret ved direktiv 89/344/EØF.

Forslaget skal ses som en opfølgning på Det Europæiske Råds møde i Edinburgh i 1992. Under henvisning til subsidiaritetsprincippet, har det været Kommissionens hensigt at erstatte en række meget detaljerede retsforskrifter med direktiver, som kun skal indeholde de krav, der er væsentlige og nødvendige for at sikre varernes frie omsætning inden for EU. For så vidt angår bestemmelser vedrørende tilsætningsstoffer, mærkning m.v. henvises til de generelle bestemmelser herom.

Der er tale om en varestandard, som foreskriver en bestemt sammensætning og betegnelse af de omhandlede produkter. Betegnelserne er forbeholdt produkter, der overholder kravene.

Kravene til sammensætning foreslås fastsat for forskellige typer chokolade - "mørk chokolade eller chokolade", "mælkechokolade"

m.fl., og vedrører minimum og/eller maximumindhold af de vigtigste ingredienser, dvs. kakaotørstof, sukker/sødestoffer, fedtstoffer og øvrige ingredienser.

F.eks. skal "mørk chokolade eller chokolade" fremstilles af min. 35% kakaotørstof samt sukker og/eller sødestoffer. Produktet kan herudover tilsættes max. 40% "andre spiselige stoffer". (tilsvarende "40%-regel" gælder for alle definerede typer chokolade). Disse andre spiselige stoffer inkluderer fedtstoffer, som er underlagt særlige krav: Animalske fedtstoffer må kun stamme fra mælk, og vegetabiliske fedtstoffer må kun anvendes efter national tilladelse i den enkelte medlemsstat.

National tilladelse til anvendelse af vegetabilisk fedtstof kan gives under forudsætning af,

- at de højst udgør ca. 5% af det færdige produkts vægt (kan variere på grund af beregningsanvisningen)
- at produktets mindsteindhold af kakaobestanddele ikke er lavere end fastsat i direktivet.

Det foreslås, at mærkningen kan indeholde yderligere angivelser vedrørende kvaliteten, såfremt kakaoinholdet er væsentligt højere (f.eks. 43 % for mørk chokolade) end minimumskravet.

Forslaget indeholder en bestemmelse, hvorefter Kommissionen i en høringsprocedure (procedure I) får kompetence til at ændre direktivet med henblik på tilpasning til øvrige EF-bestemmelser og til den tekniske udvikling.

Ved imødekomme af Europa-Parlamentets ændringsforslag er der ved KOM (97) 682 fremført forslag om ændret ordlyd for henvisningen til fællesskabsforskrifterne vedrørende tilsætningsstoffer, der anvendes i levnedsmidler.

Ligeledes er der medtaget en præcisering af definitionen af chokolade og mælkechokolade, der benævnes "gianduaia".

Endvidere er Europa-Parlamentets ændringsforslag vedrørende angivelse af, om varen indeholder andre vegetabiliske fedtstoffer end kakaosmør delvist blevet imødekommet. Efter forslaget skal chokoladeprodukter kunne markedsføres i hele Fællesskabet under forudsætning af, at de mærkes med en korrekt, objektiv og let læselig oplysning om, at de indeholder sådanne fedtstoffer. Oplysningen skal forekomme såvel i ingredienslisten som i form af en supplerende tydelig angivelse. Stedet for placeringen af den supplerende angivelse på emballagen overlades dog til producentens skøn. De øvrige ændringsforslag fra Europa-Parlamentet er ikke medtaget i forslaget.

Udtalelse fra Europa-Parlamentet Europa-Parlamentet har i samlingen den 20. - 24. oktober 1997 fremsat en række ændringsforslag. De væsentligste ændringsforslag vedrører mærkning, anvendelse af vegetabiliske fedtstoffer, analysemetoder og spørgsmålet om forslagets indvirkning på udviklingslandenes eksport.

Forslaget om mærkning af produkter, der indeholder andre vegetabiliske fedtstoffer end kakaosmør indebærer, at mærkningen af produkterne skal suppleres med følgende iøjenfaldende og klart læselig angivelse: "indeholder andre vegetabiliske fedtstoffer end kakaosmør". Europa-Parlamentet foreslår, at denne angivelse skal placeres på produktets forside.

Vedrørende anvendelse af andre vegetabiliske fedtstoffer end kakaosmør foreslår parlamentet, at tilsætningen af disse fedtstoffer skal være begrænset til tropiske fedtstoffer, der ikke fremkommer ved anvendelse af enzymatiske produktionsprocesser. Derudover foreslås, at der ikke kan anvendes kvalitetsbetegnelser for produkter, der indeholder disse fedtstoffer.

Til kontrolformål foreslås, at Kommissionen i EU-regi skal fastlægge en analysemetode til bestemmelse af, hvor store mængder af andre vegetabiliske fedtstoffer end kakaosmør, der er tilsat produkterne, og ikrafttrædelsen af direktivet gøres betinget af vedtagelsen af disse analysemetoder.

Dernæst foreslås indsat en forpligtelse for Kommissionen til inden den 1. januar 2002 at gennemføre en undersøgelse af direktivets indvirkning på udviklingslandenes eksportsituation og til at fremlægge et ændret forslag, hvis det fremgår af undersøgelsen, at direktivet har stærkt negative virkninger for disse landes eksportsituation.

2. Gældende dansk ret

Direktiv 73/241 er implementeret i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 54 af 27. januar 1987 om kakao-, chokolade- og vekaovarer. I Danmark tillades tilsætning af op til 5 % andre vegetabiliske fedtstoffer.

Konsekvenser Vedtagelse af forslaget vil ikke kræve lovændringer. Vedtages direktivet, vil der skulle udstedes en ny bekendtgørelse med henblik på implementering af direktivets regler.

Forslaget skønnes ikke at få statsfinansielle konsekvenser, og det vil ikke have forbrugerøkonomiske konsekvenser. De erhvervsøkonomiske konsekvenser for chokoladeindustrien og fedtstofindustrien er vanskelige at vurdere. Den umiddelbare fordel for begge industrier ved, at chokolade tilsat andre vegetabiliske fedtstoffer bliver frit omsætteligt i hele Fællesskabet, kan modvirkes af det forhold, at der lægges op til et særligt mærkningskrav. Fedtstofindustriens potentielt større markedsadgang vil herudover være afhængig af, hvor mange lande, der efterfølgende tillader anvendelse af 5% vegetabiliske fedtstoffer.

En vedtagelse af forslaget vil ikke berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

3. Høring

Direktivforslaget har været sendt til høring i en bred kreds af organisationer og myndigheder.

Det Danske Handelskammer er positiv over for forslaget og støtter dets bestemmelser om andre vegetabiliske fedtstoffer end kakaosmør og kan desuden tilslutte sig kravet om en supplerende angivelse ud over angivelsen i ingredienslisten. Specifikt anmodes om en definitionsændring for at undgå forveksling af "kakaodrik" og "chokoladedrik".

Astma-Allergi Forbundet tilkendegiver den opfattelse, at fedtstoffet i mørk chokolade eller i chokolade bør være kakaosmør, og finder i øvrigt, at producenternes ansvar med hensyn til tydelig ingrediensmærkning forflygtiges, når der findes negative anprisninger på et produkt. Forbundet henstiller til, at det angives i ingredienslisten, når der er anvendt et

andet vegetabilsk fedtstof end kakaosmør, og at det sker ved angivelse af, præcis hvilket fedtstof der er tale om. Sidstnævnte ønske er ligeledes fremsat af Diabetesforeningen.

FDB bemærker, at der ikke er nogen begrænsninger i anvendelsen af fructose, lactose, maltose og saccharose og spørger, om det ikke vil kunne påføre diabetikere problemer. FDB forholder sig positivt over for mærkning om indhold af vegetabilsk fedtstof.

Chokolade- og Konfektur-Industriens Brancheforening bemærker, at foreningen havde foretrukket fuld harmonisering af reglerne om produktion af chokolade, der indeholder andre vegetabiliske fedtstoffer end kakaosmør, men accepterer Kommissionens forslag som den bedst mulige løsning. Foreningen finder ikke forslaget om en supplerende angivelse af andre vegetabiliske fedtstoffer velbegrunder, idet der ikke er nogen sundhedsmæssig risiko ved det. Foreningen stiller sig alligevel imødekommende over for forslaget.

Forbrugerrådet finder det beklageligt, at der fortsat tillades salg af chokoladevarer med andre vegetabiliske fedtstoffer end kakaosmør, uden at det på tilstrækkelig vis synliggøres over for forbrugerne. Efter Forbrugerrådets opfattelse bør det fremgå af selve varebetegnelsen, hvis der er tilsat andre vegetabiliske fedtstoffer end kakaosmør.

Dansk Industri har ikke bemærkninger til forslaget, men Århus Oliefabrik har i en direkte henvendelse til Veterinær- og Fødevarerdirektoratet fremført, at forslaget er af overordentlig væsentlig betydning for virksomheden, fordi den er storproducent og eksportør af vegetabilsk fedtstof til brug i chokolade. Virksomheden ville foretrække fuld harmonisering af tilsætning af disse fedtstoffer, men tilføjer, at forslaget på dette punkt er et rimeligt kompromis. Virksomheden finder forslagets mærkningsbestemmelser uacceptable, fordi de ikke er sundhedsmæssigt begrundede. Mærkningsbestemmelserne vil ifølge virksomheden medvirke til at diskriminere mellem anvendelsen af forskellige typer fedtstoffer i chokolade, hvorved chokoladen i forbrugerbevidstheden opdeles i to klasser. Virksomheden tager afstand fra det forhold, at udformningen af den særlige mærkning af vegetabiliske fedtstoffer overlades til medlemsstaterne, og virksomheden finder det særligt diskriminerende, at forslaget tillader negativ anprisning af chokolade uden indhold af ikke-kakaobaserede vegetabiliske fedtstoffer. Endelig bemærker virksomheden, at den foreslåede 5%-grænse for disse fedtstoffer på grund af beregningsmetoden vil være en forringelse i forhold til gældende regler.

I det Rådgivende Fødevareudvalg kan Handelskammeret støtte Kommissionens forslag om, at produktet i ingredienslisten og et andet sted efter producentens eget valg skal mærkes med en klar, neutral og objektiv oplysning om indholdet af andre vegetabiliske fedtstoffer end kakaosmør. Handelskammeret tager imidlertid afstand fra Parlamentets forslag om, at mærkning om andre vegetabiliske fedtstoffer end kakaosmør *skal* anbringes på produktets forside.

4. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg har tidligere modtaget grundnotat af 31. oktober 1996 om det oprindelige forslag, KOM (95) 722.

Sagen har været forelagt Europa-udvalget til orientering den 21. november 1997 i forbindelse med forelæggelse af (Indre Marked) og Rådsmøde (Udviklingsministre), jf. aktuelle notater af 14. november 1997.

10. Rapport fra Kommissionen om den europæiske standardiserings effektivitet og legitimitet

1. Baggrund og indhold

Formandskabet har udarbejdet forslag til Rådskonklusioner om standarder. Rådskonklusionerne skal ses som opfølgning på Rådets drøftelse den 27. november 1997 af europæisk standardisering, herunder særligt en dansk note om effektivisering af standardiseringsarbejdet.

Rådskonklusionerne understreger betydningen af at færdiggøre de harmoniserede europæiske standarder uden forsinkelser. Der lægges op til fortsatte drøftelser af, hvordan standardiseringsarbejdet kan blive mere effektivt samtidig med, at der fastholdes en åben proces baseret på konsensus, hvor alle relevante interesser inddrages i arbejdet. Der bliver lagt vægt på, at standarderne har en høj kvalitet, herunder et højt beskyttelsesniveau for sundhed, sikkerhed og miljø.

Blandt andet følgende områder skal overvejes og drøftes videre af eksperter og i Rådet:

- forholdet mellem europæisk og international standardisering,
- om alternativer til harmoniserede standarder kan anvendes, indtil de harmoniserede standarder er på plads, herunder om mulighed for at anvende Public Available Specifications (PAS'ere), der er virksomhedernes egne produktstandarder,

- offentlige myndigheders rolle i standardiseringen,
- forbedringer af mandaterne til de europæiske standardiseringsorganisationer, herunder muligheder for genovervejelse af mandater,
- afstemninger tidligere i standardiseringsarbejdet,
- brug af ny teknologi til kommunikation og information.

Medlemsstaterne opfordres til - via de nationale standardiseringsorganisationer - at arbejde for hurtigere vedtagelse af standarderne samt benchmarking af de europæiske standardiseringsorganisationer, for at de kan lære af hinandens gode erfaringer.

Rådet bemærker med tilfredshed, at Kommissionen vil inddrage information om produktionen af europæiske standarder i resultattavlen for det indre marked. Rådet noterer sig derudover,

- at Kommissionen vil sikre hurtigere offentliggørelse af de harmoniserede standarder i EF-Tidende,
- betydningen af fortsat økonomisk støtte til standardiseringsarbejdet,
- at Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne vil fortsætte drøftelserne med de europæiske standardiseringsorganisationer om forbedringer af ledelse og organisering samt overvågning.

Rådet (indre marked) vil inden udgangen af 1998 drøfte emnet igen på baggrund af en rapport fra Kommissionen, der indeholder konkrete forslag til initiativer.

2. Gældende dansk ret

Rådskonklusionerne berører ikke gældende dansk ret.

3. Høring

Rådskonklusionerne har været i høring i EF-Specialudvalget for tekniske handelshindringer for industrivarer i slutningen af april 1998.

Bygge,- Anlæg- og Trækartellet, Dansk Standard og Forbrugerrådet har afgivet høringssvar.

Bygge,-Anlægs- og Trækartellet, Dansk Standard og Forbrugerrådet er skeptiske over for anvendelsen af Publicly Available Specifications (PAS). Bygge, -Anlægs- og Trækartellet er nervøse for, at producenterne derved får for stor suverænitet til at bestemme hvilke forhold, der skal være opfyldt. Dansk Standard finder det betænkeligt, hvis PAS'er får en vigtig rolle i forhold til New Approach direktiverne, idet det vil gøre den politiske målsætning om at fremme sikkerhed, sundhed og miljøinteresser i forbindelse med harmoniseringen meget vanskelig at nå. Forbrugerrådet finder PAS'er uegnede, fordi PAS'er indebærer en ringe eller manglende involvering af brugerne.

Dansk Standard peger på, at miljøaspekter altid bør overvejes ved udformningen af mandater.

Forbrugerrådet peger på, at det er vigtigt at standarderne har en høj teknisk kvalitet, men at det er langt vigtigere, at de indeholder regler med høj beskyttelse af sundhed og sikkerhed.

4. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Rådskonklusionerne kræver ikke lovændring og har ikke statsfinansielle konsekvenser.

5. Samfundsøkonomiske konsekvenser

En øget effektivitet i produktionen af standarderne - som er målet med Rådskonklusionerne - vil have positive samfundsøkonomiske konsekvenser ved at sikre, at indre markeds direktiverne vedrørende produkter hurtigst muligt kommer til at fungere i praksis.

6. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.

11. Det Indre marked for lægemidler

1. Baggrund og indhold

1.1. Baggrund

Der blev i 1995 rettet henvendelse fra den europæiske lægemiddelindustri til kommissionen med henblik på en gennemførelse af principperne for det indre marked på lægemiddelområdet. Henvendelsen førte til afholdelse af to konferencer i Kommissionens regi - i 1996 og 1997 - med dette emne på dagsordenen.

Kommissionen rettede herefter i februar 1998 henvendelse til det britiske formandskab med ønske om, at Rådet foretog en politisk diskussion af emnet. Kommissionen skulle på baggrund af den politiske stillingtagen efterfølgende udarbejde forslag til fremgangsmåde i forbindelse med gennemførelse af det indre marked på lægemiddelområdet.

1.2. Det foreliggende udkast til konklusion Det foreliggende udkast til konklusion, der er på dagsordenen ved Rådsmødet (Indre Marked) den 18. maj 1998, indeholder en tilkendegivelse af, at Rådet byder Kommissionens planer om at udarbejde en meddelelse vedr. indre marked for lægemidler velkommen. En meddelelse, der forventes at komme inden udgangen af 1998.

Rådet finder, at der i fællesskabets politik bør tages hensyn til:

- at den fremtidige udvikling af det indre marked baseret på principper om fri bevægelighed og fri konkurrence tilgodeses,
- at der bør være maksimal adgang til lægemidler i alle medlemslande til rimelige priser,
- at medlemslandenes adgang til via økonomiske foranstaltninger at udøve kontrol med deres samlede lægemiddeludgifter bør respekteres,
- at der er behov for at fastholde en regulering af lægemiddelsektoren med henblik på at tilgodese sikkerhed, kvalitet og effektivitet af lægemidlerne, og
- at det er nødvendigt at tilgodese lægemiddelindustriens konkurrencedygtighed, særlig ved at fremme industriens forskning og udvikling.

Rådet noterer sig med tilfredshed, at Kommissionen ikke har intentioner om at arbejde for centralt administrerede lægemiddelpriser i EU. I det omfang, der gennemføres pris- og tilskudsregulering på lægemiddelområdet skal dette ske på nationalt plan.

Endvidere foreslås det, at Kommissionen opfordres til at tage stilling til, hvordan man under fortsat hensyntagen til EU-reglerne kan tilgodese de ovennævnte hensyn og opnå øget priskonvergens på EU-plan, herunder hvordan dette kan ske, når der er foretaget en udvidelse af unionen.

Ligeledes tilkendegiver Rådet, at det støtter Kommissionens bestræbelser på at skabe øget gennemsigtighed på lægemiddelområdet. Rådet finder, at der fortsat er behov for at arbejde for større gennemsigtighed på lægemiddelområdet.

Herudover finder Rådet, at Kommissionen bør behandle spørgsmålet om, hvordan man for så vidt angår håndkøbsmedicin og medicin, hvis patentering er udløbet, kan fremme udviklingen af et indre marked. Hvad angår patentbeskyttet medicin finder Rådet, at der inden for traktatens rammer må findes en måde at håndtere de store prisforskelle landene imellem, ligesom emnet parallelimport bør behandles. Det er i den forbindelse væsentligt at tage hensyn til, at der i priserne på patentbeskyttet medicin i særlig grad indgår bidrag til forskning og udvikling af nye produkter.

Kommissionen opfordres til under hensyntagen til ovennævnte synspunkter under udarbejdelsen af dens meddelelse at indgå i en dialog med medlemslandene, lægemiddelindustrien og andre interesserede parter.

Europaparlamentet skal ikke høres i sagen.

2. Gældende dansk ret

Der skal opnås godkendelse af Lægemiddelstyrelsen, før lægemidler til human brug må markedsføres i Danmark. Dog kan også lægemidler, der - efter forberedelse i en central EU-myndighed, EMEA - er godkendt i Kommissionen, markedsføres i Danmark.

For så vidt angår prisdannelsen har denne på det danske marked traditionelt været fri. I de senere år har der dog af hensyn til det offentlige sundhedsudgifter været indgået aftaler med lægemiddelindustrien, der har berørt prisdannelsen, ligesom der i en periode i 1997-98 ved lov har været indført prisstop for lægemidler.

Efter sygesikringsloven beregnes tilskud til nye lægemidler, hvis priser overstiger EU-gennemsnitsprisen, på baggrund af EU-gennemsnitsprisen for det pågældende lægemiddel.

P.t. er der indgået en aftale mellem Sundhedsministeriet og Lægemiddelindustriforeningen, der lægger loft over det offentlige udgifter til medicintilskud via visse begrænsninger i industriens fri prisfastsættelse samt forpligtelser til i visse tilfælde at foretage prisnedsættelser.

3. Høring

Forslaget har været sendt i høring til Det Danske Handelskammer, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Dansk Industri, Dansk Handel og Service, Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Brancheforeningen for Farmaceutisk Industri i Danmark, Parallelimportørforeningen af Lægemidler, Danmarks Apotekerforening, Lægemiddelindustriforeningen og MEGROS.

Lægemiddelindustriforeningen, Det Danske Handelskammer, MEGROS (medicingrossisternes forening) og Dansk Industri har givet udtryk for, at der bør arbejdes mere målrettet for liberaliseringer, herunder prisliberaliseringer, på lægemiddelområdet.

Lægemiddelindustriforeningen har endvidere beklaget, at medlemsstaternes behov for kontrol med prisdannelse og styring af lægemiddeludgifterne prioriteres højt. Foreningen beklager endvidere enhver sammenkædning af størrelsen af bidraget til forskning og udvikling i priserne på patenterede lægemidler med lægemidlets terapeutiske interesse og omkostningseffektivitet, ligesom foreningen ønsker iværksættelse af konkrete initiativer, der kan sikre realiseringen af et indre marked for lægemidler.

Apotekerforeningen har givet udtryk for, at det også fremover må sikres, at farmaceuten spiller en nøglerolle i forbindelse med rådgivning og salg af lægemidler, herunder også håndkøbslægemidler. Amtsrådsforeningen har anført, at amterne bør inddrages i dialogen mellem Kommissionen, industrien og medlemsstaterne på lægemiddelområdet.

4. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Forslaget har ingen umiddelbare lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen umiddelbare samfundsøkonomiske konsekvenser.

6. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

12. Meddelelse fra Kommissionen om forvaltning af toldpræferenceordningerne, KOM(97)402

1. Baggrund

Der er i de seneste år konstateret stadig flere tilfælde, hvor varer er indført i EU med uretmæssig toldpræferencebehandling, hvilket har medført efteropkrævninger af store toldbeløb hos de europæiske importører. Import af varer med uretmæssig lav told har flere negative konsekvenser, herunder utilsigtede handelspolitiske forvridninger og mistillid til præferenceordningerne fra importørernes side. Importørerne bliver de økonomiske tabere, da de skal efterbetale de store toldbeløb.

På den baggrund anmodede Rådet den 28. maj 1996 Kommissionen om at foretage en undersøgelse med henblik på at finde en samlet løsning på problemerne i forbindelse med anvendelse af toldpræferenceordningerne, herunder især inddrivelsesproblemerne.

Kommissionens undersøgelser har resulteret i nærværende meddelelse fra Kommissionen om forvaltningen af toldpræferenceordningerne.

2. Meddelelsens indhold

I meddelelsen beskriver Kommissionen formålet med toldpræferenceordningerne, deres funktion, de forskellige aktørers ansvar og de konstaterede funktionssvigt. Denne del af meddelelsen kan sammenfattes som følger:

Præferenceordningerne Som led i Fællesskabets handels- og bistandspolitik indgås der en række toldpræferenceordninger. Inden for rammerne af ordningerne importeres varer til EU toldfrit eller til nedsat told. Ordningerne kan opdeles i 2 grupper:

- a) Aftalemæssige ordninger, som oftest er helt eller delvist gensidige. Disse ordninger udgør en vigtig del af Fællesskabets handelspolitik og anvendes ofte med henblik på gradvis etablering af frihandel forud for nye medlemslandes indtræden i EU (Sverige, Finland og Østrig og Central- og Østeuropæiske lande) samt for at opretholde tætte økonomiske forbindelser til nabolande m.v. (EØS (Norge og Island), Schweiz (EFTA-land), Andorra, Tyrkiet m.fl.). Også Lomé-konventionen hører under de aftalemæssige ordninger, selv om den må siges at udgøre en del af Fællesskabets bistandspolitik, jvf. punkt b).
- b) Autonome ordninger, som er ensidige og ikke baseret på forhandlinger med de præferenceberettigede lande. Disse ordninger udgør en del af Fællesskabets bistandspolitik og sigter på at lette u-landenes afsætningsmuligheder på EU's marked for dermed at fremme landenes økonomiske og sociale udvikling. De væsentligste ordninger er GSP og OLT (den generelle u-landspræferenceordning og ordningen for de oversøiske lande og territorier).

Alle præferenceordningerne indeholder visse kriterier, som skal være opfyldt, for at varerne kan importeres med toldpræferencebehandling. Det væsentligste kriterium er "oprindelsesreglerne", hvis overordnede regel er, at en vare skal være fremstillet i det pågældende land og med en væsentlig del af råvarerne fra landet selv. Hovedformålet med disse oprindelsesregler er at begrænse præferencefordelen til det præferenceberettigede lands egen produktion.

For at en vare kan opnå præferencebehandling skal importøren i forbindelse med toldbehandlingen i EU forevise et oprindelsescertifikat udstedt af de kompetente myndigheder i eksportlandet som dokumentation for, at varen opfylder de fastsatte krav til oprindelsen. Importøren er ansvarlig for nøjagtigheden af alle oplysninger i forbindelse med toldbehandlingen, det vil sige også for oplysningerne i oprindelsescertifikatet.

Funktionssvigt i anvendelse af ordningerne.

I de seneste år er konstateret flere og flere problemer med specielt de autonome ordninger (GSP og OLT), hvor varer er indført

i EU med uberettigede præferencefordele. Tildelingen af den uberettigede præferencetold skyldes normalt enten falske oprindelsescertifikater (falske stempler m.v.) eller urigtige oprindelsescertifikater, det vil sige certifikater, hvor de bagved liggende oplysninger om oprindelse af varen er urigtige, men hvor oprindelsescertifikatet alligevel er udstedt af de kompetente myndigheder i eksportlandet.

Konstateres sådanne funktionssvigt, som har medført indførsel af varer med uretmæssig toldpræferencebehandling, efteropkræves importørerne den normale told. Der gælder ifølge EF's toldkodeks for sådanne efteropkrævninger en 3-årig forældelse.

Konsekvenser af funktionssvigt Kommissionen beskriver de konsekvenser, som i følge Kommissionen er resultatet af funktionssvigtene.

Da funktionssvigtene hæmmer ordningernes effektivitet, har de negative konsekvenser for Fællesskabets handels- og bistandspolitik. Desuden bliver fællesskabsproducenter og de importører, der importerer varer med korrekte oprindelsescertifikater, påført en utilsigtet konkurrence.

Endvidere kan der være negative konsekvenser for eksportlandene, specielt i tilfælde hvor oprindelsesreglerne ikke opfyldes, fordi varerne ikke er fremstillet i eksportlandet, men f.eks. alene omladet i landet.

Endelig anfører Kommissionen, at de "egne indtægter", der ikke kommer i Fællesskabets kasse, skal betales af andre europæiske afgiftspligtige end af de importører, der normalt burde betale dem. Kommissionen anfører således, at hvis medlemslandene sørgede for, at bestemmelserne om administrativt samarbejde, hvilket hovedsagelig vil sige arbejder vedrørende efteropkrævning af skyldige toldbeløb, blev gennemført fuldt ud, ville dette medvirke til at løse den nuværende situation.

Er der en fremtidig eksistensberettigelse for præferenceordninger? Kommissionen kommer frem til, at der trods den løbende nedsættelse af toldsatserne for mange produkter (senest i Uruguay-Runden) fortsat vil være brug for præferencesystemerne, især for de følsomme produkter, der fortsat pålægges en høj told (f.eks. mange landbrugs- og fiskeriprodukter samt tekstiler).

Kommissionens valg

I meddelelsen beskriver Kommissionen, på hvilken måde den mener funktionssvigtene skal løses.

Kommissionen anfører, at "det ikke vil være acceptabelt at løse problemerne med funktionssvigt ved at udvide begrebet "god tro".

Ligeledes vil Kommissionen ikke at løse nogle af de problemer, der opstår som følge af svigt i præferenceordningerne, gennem ændrede regler for efteroprævning.

I stedet fastslår Kommissionen, at den eneste mulige løsning er at forbedre selve ordningernes funktion.

Nødvendige foranstaltninger Kommissionen deler de foranstaltninger, som den ser mulige for at afhjælpe funktionssvigtene op i 3 kategorier:

- 1) Forskellige instrumenter, der findes i dag.
- 2) Foranstaltninger, der allerede er iværksat.
- 3) Foranstaltninger, der skal iværksættes.

Ad A) Forskellige instrumenter, der i dag findes Der findes instrumenter inden for præferenceordningerne, som kan være med til at afhjælpe nogle af problemerne, hvis de bliver anvendt effektivt nok. Det drejer sig blandt andet om reglerne for gensidig bistand, systemet for verifikation af oprindelsescertifikaters gyldighed, kontrolbesøg i tredjelandet ved mistanke om uregelmæssigheder og en artikel i GSP-forordningen, hvorefter præferencebehandling kan suspenderes i tilfælde af svig eller manglende administrativt arbejde.

Imidlertid mener Kommissionen, at der herudover mangler nogle instrumenter specielt i de aftalemæssige ordninger, hvor der ikke er noget instrument til tvistbilæggelse og ikke mulighed for Fællesskabet til at kontrollere, om et partnerland for eksempel har den nødvendige nationale lovgivning for at kunne anvende præferenceaftalernes regler korrekt.

Ad B) Foranstaltninger, der allerede er iværksat Først og fremmest er der sket en modernisering og harmonisering af oprindelsesreglerne i de fleste af de eksisterende aftalemæssige ordninger. I det omfang, det har været muligt, er nogle af de nye regler indarbejdet i de autonome ordninger.

Kommissionen anfører endvidere, at man har gjort klar til at iværksætte en foranstaltning, som skal føre til, at det fremover bliver de præferenceberettigede landes toldmyndigheder, der skal forvalte præferenceordningerne. I dag har mange tredjelande udliciteret denne opgave til forskellige organisationer (ofte handelsorganisationer).

Herudover har Kommissionen altid og i stigende omfang udført et oplysnings- og uddannelsesarbejde, hovedsagelig gennem seminarer om reglerne afholdt i præferenceberettigede lande.

Endvidere nævner Kommissionen, at Fællesskabets undersøgelses- og kontrolmissioner i de præferenceberettigede lande, som i dag udelukkende foretages på baggrund af mistanke om uregelmæssigheder, kan medføre større viden om reglerne og forbedret administration og kontrol i de pågældende tredjelande.

Det fremgik endvidere af kontrolbesøg i perioden fra 1992 til 1995 i EU's medlemslandene, at medlemslandene på flere punkter administrerer og kontrollerer præferenceordningerne forskelligt.

Aktioner der skal iværksættes Samtlige aktører, der deltager i anvendelsen og forvaltningen af ordningerne skal tilskyndes til skærpet overholdelse af de gældende bestemmelser, jvf. ovenfor.

Herudover mener Kommissionen blandt andet, at:

- der skal udarbejdes en retsakt med henblik på at ensarte medlemslandenes foranstaltninger for så vidt angår oprævning og foranstaltninger, der bygger på resultatet af undersøgelses- eller kontrolmissioner i de præferenceberettigede lande,
- der skal gennemføres en systematisk varsling af importørerne, når der er begrundet mistanke om uregelmæssigheder ved importen fra et tredjeland, for at advare importører og for at undgå, at importørerne påber sig at være i "god tro",
- der skal gennemføres overvågningsforanstaltninger i de præferenceberettigede lande (dvs. besøg før der opstår mistanke om uregelmæssigheder),
- myndighederne i GSP-landene skal gøres mere ansvarlige gennem effektiv anvendelse af GSP-forordningens

artikel 9, der indeholde hjemmel til hel eller delvis suspension af præferenceordningen, ligesom der skal indføres lignende regler i andre præferenceordninger,

- der skal organiseres oplysningsaktioner for repræsentanter for de præferenceberettigede lande,
- der skal udarbejdes et uddannelses- og informationsprogram for alle involverede parter,
- der skal afholdes møde i Kommissionsregi, hvor der, ud over medlemslandenes myndigheder, også deltager repræsentanter fra grupper af præferenceberettigede lande,

- Fællesskabets erhvervsdrivende skal ansvarliggøres

- der skal udarbejdes forklarende noter, vejledninger

m.v., og

- de erhvervsdrivende skal ansføres til at anmode om bindende oprindelsesoplysninger for varer de indfører.

Bindende oprindelsesregler gives af toldmyndighederne på baggrund af informationer om varen fra producenten og eventuelt de kompetente myndigheder i eksportlandet.

3. Høring

Meddelelsen har været til høring hos Det Danske Handelskammer og Dansk Industri. Kun Det Danske Handelskammer har indtil afgivet bemærkninger. Handelskammeret har anført, at Kommissionens forslag til at forbedre situationen er utilstrækkelige, idet meddelelsen ikke inderholder forslag til løsning det mest alvorlige problem, som er, at lovgivningen placerer det primære økonomiske ansvar for overholdelsen af EU's oprindelsesregler hos importørerne. Importørerne har den dårligste position til at sikre og kontrollere reglerne overholdelse, og handler ofte i god tro til at reglerne er overholdt. Evnen til at sikre og kontrollere reglerne overholdt ligger hos eksportøren og eksportlandets myndigheder. Handelskammeret mener derfor, at der skal findes en løsning, der sikrer, at de importører, der handler i god tro og ikke med rimelig kan antages at have været bekendt med, at reglerne ikke var overholdt, ikke får store økonomiske problemer i form af efteropkrævning af toldbeløb, når det på et tidspunkt efter importen er fundet sted fastslås, at oprindelsesreglerne ikke var overholdt.

4. Samfundsøkonomiske og statsfinansielle konsekvenser

Meddelelsen indebærer ikke i sig selv hverken samfundsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Ingen.

6. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt udvalget.

Grundnotat om meddelelsen blev oversendt til udvalget den 20. april 1998 (EUV, Alm. del - bilag 134).

13. Meddelelse fra Kommissionen om opfølgning af grønbogen om kommerciel kommunikation, KOM(98)121

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har i grønbogen den 8. maj 1996 offentliggjort en fremtidig strategi inden for kommerciel kommunikation.

Danmark har afgivet høringssvar den 8. november 1996. Høringssvaret er fremsendt til Folketingets Europaudvalg i forbindelse med Rådsmødet (Forbruger) den 25. november 1996.

Ved kommerciel kommunikation forstås i grønbogens forstand alle former for reklame, direkte markedsføring, sponsorering, salgsfremmende foranstaltninger og public relations aktiviteter, der tjener til at markedsføre varer og tjenesteydelser.

Det er typisk reklamebureauer, marketingfirmaer og lignende, som udformer kommerciel kommunikation for virksomheder og butikker.

Grønbogen består af 4 dele.

Del 1 beskriver retspraksis ved EF-Domstolen. Domstolen har foretaget en afvejning af hensynet til fri udveksling af varer og tjenesteydelser overfor hensynet til nationale regler, som er udarbejdet for at beskytte forbrugerne mod visse former for markedsføring.

Forskelle i medlemsstaternes regler øger imidlertid de omkostninger, som virksomhederne skal betale, når de ønsker at udsende reklamer over grænserne eller lave reklamekampagner til virksomheder i andre lande. Disse omkostninger vil få stigende betydning i takt med at ny teknologi gør det teknisk nemmere at udbyde grænseoverskridende markedsføring. Reglerne om fri udveksling af tjenesteydelser i traktaten, må efter Kommissionens opfattelse betyde, at særlige nationale retsregler kun kan accepteres, såfremt de er begrundet i specielle almene hensyn. Almene hensyn kan f.eks. være beskyttelse af forbrugere, arbejdstagere, kulturarv og sprogpolitik.

I del 2 redegøres for årsagerne til, at der er forskel mellem retsreglerne i de enkelte medlemsstater. Årsagerne er forskellige retstraditioner og forskellig opfattelse af, hvad der er skadelig eller uønsket markedsføring.

Del 3 indeholder en analyse af de regler i de forskellige lande, der begrænser adgangen til kommerciel kommunikation. Analysen omfatter bl.a. følgende emner: Vildledende reklame, prisreklame, rabatter, telefonisk markedsføring, tilgift, konkurrencer, fødevarereklame, lægemiddelreklame, tobaksreklame, alkoholreklame samt reklamer til børn og unge. Analysen konkluderer, at der er stor forskel mellem reglerne i de enkelte lande, samt at begrundelserne for at indføre/opretholde reglerne varierer betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat.

Del 4 indeholder konklusioner og konkrete forslag.

Hovedkonklusionerne i grønbogen er følgende:

1. Grænseoverskridende kommerciel kommunikation inden for Det Indre Marked bliver mere og mere udbredt.
2. Forskellige nationale regler vedrørende kommerciel kommunikation skaber hindringer og problemer for virksomheder og forbrugere.
3. Stigningen i kommerciel kommunikation på tværs af grænserne vil øge problemerne.
4. Hindringernes betydning vil navnlig stige med fremkomsten af informationssamfundet.
5. Der bør informeres bedre om kommerciel kommunikation såvel nationalt som på EU-plan.

På baggrund af disse konklusioner foreslår Kommissionen at de gældende regler af betydning for kommerciel kommunikation skal tages op til overvejelse, samt at man skal undgå at lave nye hindringer for kommerciel kommunikation. Fremtidige foranstaltninger på nationalt plan og EU-plan skal være i overensstemmelse med målsætningerne for Det Indre Marked og de øvrige EU-målsætninger.

Kommissionen præsenterede ved Rådsmødet (Indre Marked) den 30. marts 1998 en meddelelse om opfølgning af grønbogen. Meddelelsen indeholder i det væsentligste følgende påtænkte aktioner:

1. En gennemsigtig metodologi med henblik på at vurdere foreneligheden af national ret, og principperne for Det Indre Marked om kommerciel kommunikation, herunder proportionalitet mellem mål og midler.
2. Nedsættelse af en ekspertgruppe bestående af repræsentanter fra medlemslandene i Kommissionsregi med henblik på effektivt administrativt samarbejde mellem medlemslandene og Kommissionen og interesserede tredjeparter.
3. Etableringen af en kontaktenhed i Kommissionsregi (DG XV) med henblik på information af interesserede tredjeparter og etablering af hjemmeside.
4. Kommissionens oprettelse af en database, indeholdende information om nationale og fællesskabsretlige regler samt branchekodeks.
5. Man vil fra Kommissionens side bestræbe sig på at øge hastigheden vedrørende behandling af klager.
6. Etablering af et akademisk ekspertnetværk med henblik på at assistere den under pkt. 2 anførte ekspertgruppe og Kommissionen.
7. Kommissionen vil bestræbe sig på at fremme henstillingens principper ved internationale forhandlinger.
8. Kommissionen vil tage hensyn til de gældende regler på området vedrørende kommerciel kommunikation ved undersøgelse af udvikling af grænseoverskridende tjenester i informationssamfundet. På områder forbundet med usikkerhed vil Kommissionen foreslå præcisering i relation til elektronisk handel og beslægtede tjenester.
9. Kommissionen vil holde Parlamentet informeret vedrørende arbejdet.

Til Rådsmødet (Indre Marked) den 18. maj 1998 er der udarbejdet udkast til konklusioner, der i hovedtræk angiver følgende :

Rådet er positivt indstillet overfor etablering af en ekspertgruppe.

- Rådet finder, at initiativet vil medføre et effektivt samarbejde mellem medlemslande, Kommissionen og interesserede tredielande.
- Rådet noterer sig, at forbrugerne tilgodeses og finder, at arbejdet i så henseende bør tage udgangspunkt i et højt forbrugerbeskyttelsesniveau.
- Rådet anerkender vigtigheden af området for kommerciel kommunikation i relation til beskæftigelsen og finder, at aktioner i denne forbindelse bør have en vis prioritet.
- Rådet beder alle medlemsstater om at deltage fuldt ud i arbejdet og anmoder Kommissionen om at informere Indre Markeds ministrene regelmæssigt.

2. Gældende dansk ret

Grønbogens emne er meget bredt, og der findes i Danmark mange forskellige regler, som regulerer kommerciel kommunikation.

De mest centrale regler findes i markedsføringsloven. Derudover findes der regler i sundhedslovgivningen, ernæringslovgivningen, dørsalgsloven samt forskellige former for kodeks og lignende.

3. Høring

Forslaget er sendt i høring til følgende organisationer:

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Assurandør-Societetet (Rådet for Dansk Forsikring og Pension), Danmarks Rederiforening, Dansk Annoncørforening, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk Markedsføringsforbund, Danske Dagblades Forening, Danske Reklamebureauers Brancheforening, Danske Vognmænd Hovedorganisationen af 1985, De Samvirkende Købmændsforeninger i Danmark, Det Danske Advokatsamfund, Det Danske Handelskammer, FDB, Finansrådet, Forbrugerrådet, Håndværksrådet, Landbrugsrådet, Liberale Erhvervs Råd, Realkreditrådet.

Grønbogen har endvidere været behandlet på møde i EF-Specialudvalget for forbrugerbeskyttelse den 28. oktober 1996, hvor organisationerne er repræsenteret.

Assurandør-Societetet (Rådet for Dansk Forsikring og Pension) mener, at finansielle område som følge af den omfattende EU-regulering ikke kan sammenlignes med Det Indre Marked for varer og andre tjenesteydelser. Problemerne bør derfor behandles i særskilt regi. Det anbefales, at man ser tiden an, bl.a. for så vidt angår reglerne om almene hensyn i forhold til kommerciel kommunikation. Societetet understreger, at der i forsikringsaftaleloven findes regler, der beskytter forbrugerne også i forbindelse med kommerciel kommunikation. Der bør derfor bygges videre på eksisterende regler.

Danske Reklamebureauers Brancheforening ser positivt på, at Kommissionen nu tager skridt til at bekæmpe såvel aktuelle som potentielle handelshindringer for at forbedre mulighederne for udbredelsen af kommerciel kommunikations-tjeneste på tværs af landegrænserne indenfor EU. Foreningen er enig med Kommissionen i, at de handelshindrende virkninger ikke skal søges fjernet ved en yderligere regulering, fordi en sådan uundgåeligt vil indebære andre uhensigtsmæssige virkninger.

Foreningen støtter alle forslag i grønningen. Foreningen anbefaler, at det foreslåede udvalg også kommer til at omfatte repræsentanter for medlemsstaternes reklamebureauer.

Sikring af frihed for Kommerciel Kommunikation bør ske ved prøvesager ved EU-domstolen og ikke ved regeludstedelse. Foreningen bemærker, at dansk ret ikke er skildret helt korrekt i Grønbogen.

Forbrugerrådet finder, at det kan være nødvendigt med EU-regler. Rådet tager dog kraftigt afstand fra indholdet af grønningen, som ikke tager højde for synspunkter fra modtagerne af kommerciel kommunikation. Grønbogen fokuserer alene på hvilke barrierer, der findes i dag, og omtaler end ikke eventuelle problemer med at fastholde eller udvikle forbrugerbeskyttelse ved grænseoverskridende handel.

Grøn bogens undersøgelsesresultater betragtes som uvidenskabelige og selvmodsigende. Forbrugerrådet finder, at forbrugerbeskyttelsen bør højnes ved benyttelse af Traktatens artikel 129a, bl.a. gennem fremsættelse af direktivforslag. Afsenderlandets regler finder ikke anvendelse på kommerciel kommunikation i det omfang, som Kommissionen giver udtryk for. Rådet advarer mod øget grænseoverskridende markedsføring uden tilsvarende regler til at fastholde forbrugerbeskyttelsen på et højt niveau.

Forbrugerrådet tilslutter sig øget udveksling af information samt nedsættelse af et udvalg. Rådets synspunkt forudsætter dog, at udvalget skal have en ligelig sammensætning, således at også repræsentanter fra forbrugerorganisationerne deltager i udvalget.

Realkreditrådet finder det hensigtsmæssigt, at Kommissionen vil igangsætte et mere systematisk arbejde for at opstille retningslinier for kommerciel kommunikation i Det Indre Marked og følge udfærdigelsen af nye regler i medlemslandene. Rådet finder det naturligt med en tæt koordination mellem Kommissionens nye initiativer på dette felt og de foreslåede drøftelser vedrørende Grøn bogen om finansielle tjenesteydelser samt Kommissionens fortsatte arbejde med afgrænsning af begrebet almene hensyn på området for kreditinstitutter.

Finansrådet kan støtte det overordnede formål med grøn bogen. Finansrådet er således enig i de 5 hovedkonklusioner, som er resultatet af Kommissionens undersøgelser. Finansrådet kan endvidere støtte, at der fastlægges en metodologi samt at der sker en bedre koordination af fremtidige initiativer. Finansrådet kan også støtte tanken om nedsættelse af et udvalg.

Dansk Handel & Service finder, at der behov for, at Kommissionen klart tilkendegiver, at den ikke lægger op til en europæisk harmonisering af, hvilke former for kommercielle kommunikationer, der kan tillades i EU. Såfremt Kommissionens udspil skal ses som en forløber for indførelse af en europæisk markedsføringslov, afviser Dansk Handel & Service tanken.

I øvrigt støtter Dansk Handel & Service det generelle synspunkt om at være tilbageholdende med at regulere områder, der er i hastig udvikling. Foreningen støtter forslaget om proportionalitetstest og ønsker indført en task force, der her til formål at hjælpe virksomheder, der støder på konkrete hindringer. Foreningen ønsker samtidig indført en "fast track procedure". Foreningen støtter en notifikationsprocedure. Et udvalg bør alene beskæftige sig med tekniske spørgsmål, og udvalget skal ikke blot bestå af nationale embedsmænd. Udvalgets repræsentation bør også omfatte markedsdeltagerne. Endelig bør det overvejes, om et eventuelt kontaktpunkt som det foreslåede bedre kan varetages af en privat organisation end af Kommissionen.

Advokatrådet afstår på nuværende tidspunkt fra at kommentere grøn bogen i detaljer. Advokatrådet forudser imidlertid, at konkret udformede retsregler på området i høj grad vil berøre Rådets interesseområder, hvorfor Rådet imødeser fremtidige konkrete initiativer til fornyet høring.

4. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Selve grøn bogen vil ikke få konsekvenser for lovgivningen. De anførte initiativer skønnes ikke umiddelbart at få konsekvenser. De i meddelelsen om opfølgning af grøn bogen og udkast til Rådskonklusioner skønnes ikke umiddelbart at få konsekvenser.

5. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Grøn bogen har tidligere været forelagt Europaudvalget den 22. november 1996 og den 27. marts 1998.

14. Meddelelse fra Kommissionen om offentlige kontrakter, KOM(98)143

1. Baggrund og indhold

Skabelsen af et fælles marked på området for offentlige indkøb er af afgørende betydning for den økonomiske udvikling og beskæftigelse i EU. Et fælles marked for offentlige kontrakter vil fremme udviklingen af virksomhedernes evne til at klare sig i konkurrencen på verdensmarkederne. Udbudsreglerne tager samtidig sigte på at skabe en effektiv forvaltning af offentlige midler i henseende til kvalitet og økonomi.

Markedet for offentlige indkøb udgør 11 % af EU-landenes BNP, svarende til 720 mia. ECU.

EU har gennem de seneste år færdiggjort en bred vifte af udbudsdirektiver, der sammenlagt dækker alle aspekter af offentlige myndigheders (og visse forsyningsvirksomheders) indkøb af varer, tjenesteydelser og bygge- og anlægsarbejder.

Direktiverne er vedtaget med hjemmel i Traktatens art. 57, stk. 2, 66 og 100A (kvalificeret flertal og fælles beslutningstagning med Europa-Parlamentet).

I grønbogen om udbud (Kom(96)583) fra november 1996 inviterede Kommissionen nationale myndigheder, organisationer og offentligheden i øvrigt til at kommentere på grønbogens betragtninger om udbudsreglerne i de kommende år. Meddelelsen er Kommissionens stillingtagen til kommentarerne.

I Meddelelsen giver Kommissionen udtryk for følgende:

* De eksisterende juridiske rammer for udbudsreglerne er komplekse og visse procedurer er for stive. Reglerne må derfor gøres enklere og mere fleksible, enten gennem smidiggørende fortolkninger af reglerne eller - om nødvendigt - ved at foretage egentlige ændringer i direktiverne. På denne måde vil man bidrage til en ny eller klarere retstilstand, f. eks. omkring

- Forsyningsvirksomhedsdirektivets anvendelse på liberaliserede sektorer ikke mindst telekommunikationsområdet,
- adgangen til teknisk dialog mellem udbyder og en potentiel tilbudsgiver,
- øget adgang til forhandling i form af en ny udbudsprocedure ("konkurrencepræget dialog")
- reglerne for rammeaftaler
- finansielle tjenesteydelser
- interne kontrakter (in house aftaler)
- direktivernes anvendelse på koncessionskontrakter og på offentligt/privat samarbejde og i forbindelse med privatiseringer.

Kommissionen har således til en vis grad forladt udgangspunktet i grønbogen, hvorefter der kun skal ske minimale ændringer i direktiverne. Kommissionen betoner, at det er vigtigt, at strukturen i udbudsregler og -procedurer i videst muligt omfang bevares, men samtidig foreslår Kommissionen - udover de netop nævnte tiltag - en omfattende omredigering og sammenskrivning af direktiverne.

* Kontrollen med overholdelsen af udbudsreglerne skal styrkes. Opgaven med at kontrollere påhviler såvel medlemsstaterne som Kommissionen og de private virksomheder. Sidstnævnte bør i højere grad end i dag bruge de retsmidler, der er anvist i kontroldirektiverne. Kommissionen vil overveje, om der er behov for at styrke Kommissionens beføjelser til at gennemføre undersøgelser og pålægge bøder, således som Europaparlamentet har foreslået det. Medlemsstaterne bør oprette uafhængige nationale kontrolinstanser, der kan tjene som kontaktpunkter for hurtig og uformel behandling af klager; sådanne instanser bør endvidere opbygge indbyrdes netværk; Kommissionen nævner i den forbindelse det danske initiativ til et pilotprojekt for opbygning af netværk.

* Udbudsreglerne skal tilpasses den elektroniske udvikling, der kan gøre det muligt at reducere frister og omkostningerne ved køb af varer og tjenester.

* De statistiske indberetninger, som medlemsstaterne hvert år skal indsende til Kommissionen, er fra mange sider opfattet som byrdefulde. Kommissionen vil sammen med Kommissionens rådgivende udvalg for Offentlige Aftaler undersøge, hvorledes det kan begrænses til det allermest nødvendige, uden at man herved afskærer sig fra at foretage den fornødne overvågning af markedet.

* De små og mellemstore virksomheders muligheder for at deltage i et udbud bør styrkes, bl. a. gennem informationskampagner og oplæring af ordregivere og private virksomheder.

* For så vidt angår indkøb af forsvarsmateriel bør der ifølge Kommissionen udarbejdes et sæt fleksible regler, som bygger på gennemsigtighed og ikke-diskriminering, og som er inspireret af de eksisterende udbudsdirektiver, men mere fleksible. Et sådant sæt regler skal ifølge Kommissionen gælde for produkter, der er til militært brug, dog ikke "yderst sensitivt forsvarsmateriel".

* For så vidt angår inddragelsen af sociale og miljømæssige hensyn ved tildelingen af ordren gentager Kommissionens nye meddelelse stort set gennemgangen i grønbogen af den eksisterende retstilstand. Der kan f. eks. stilles miljø- og arbejdsmiljøkrav, som har direkte forbindelse med den konkrete vare/leverance. Kommissionen giver endvidere tilsagn om, at der sker en nærmere undersøgelse af, hvornår der konkret kan inddrages miljømæssige hensyn, f. eks. i form af bruges af miljømærker og miljørevisionssystemer såsom EMAS eller ISO-standarden 14001, og af hvordan man lettere kan definere miljøkrav i udbudsmaterialet på afbalanceret, objektiv og ikke-diskriminerende vis.

På baggrund af meddelelsen foreligger et udkast til et sæt rådskonklusioner, hvoraf de vigtigste er

- overordnet tilslutning til Meddelelsen
- støtte til den øgede kontrol med indarbejdelsen og overholdelsen af reglerne,
- enighed om behovet for tydeliggørelse af reglerne gennem vejledninger eller egentlige regelændringer,
- tilslutning til, at reglerne skal tilpasses til udviklingen på markederne, specielt liberaliseringen inden for forsyningssektoren,

- enighed om, at Meddelelsen er et godt udgangspunkt for overvejelserne om at indføre øget fleksibilitet på udbudsområdet,

- støtte til, at reglerne skal tilpasses den elektroniske udvikling,
- tilslutning til, at udbudsreglerne ikke må hindre gennemførelsen af andre fællesskabspolitikker på miljø- og arbejdsmiljøområdet, og at adgangen til at varetage sådanne hensyn i forbindelse med offentlige indkøb skal tydeliggøres, idet man herved skal tage hensyn til den betydning, disse hensyn tillægges i medlemsstaterne.

2. Gældende dansk ret

Direktiverne er indarbejdet i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 415 af 22. juni 1993 (om tjenesteydelser), bekendtgørelse nr. 510 af 16. juni 1994 (om varekøb), bekendtgørelserne nr. 201 af 27. marts 1995 (om bygge- og anlægsarbejder) samt bekendtgørelser nr. 557 og 558 af 24 juni 1994 (om forsyningsvirksomheders indkøb af tjenesteydelser, varer og bygge- og anlægsarbejder).

Derudover er de særlige kontroldirektiver (direktiv 89/665/EØF og direktiv 92/13/EØF), om etableringen af klageprocedurer i forbindelse med EU-udbud indarbejdet i dansk ret ved lovbekendtgørelse nr. 1166 af 20. december 1995 om Klagenævnet for Udbud og bekendtgørelse af 23. januar 1996 om Klagenævnet for Udbud.

3. Høring

Kommissionens Meddelelse har af Konkurrencestyrelsen været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer: Byggefagenes Kooperative Landssammenslutning, Byggeriets Arbejdsgivere, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Metalarbejderforbund, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Dansk Standard, Det Danske Handelskammer, Elektronikindustrien, Entreprenørforeningen, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Håndværksrådet, Praktiserende Arkitekters Råd, Akademikernes Centralorganisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Dansk Varefakta Nævn, Landsorganisationen i Danmark, Ledernes Hovedorganisation, Amtsrådsforeningen, Boligselskabernes Landsforening, Indkøbs Service A/S, Kommunernes Landsforening, Finansrådet, Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation, Byggeriets Firkant, IT-Brancheorganisationen, Frederiksberg Kommune, Københavns Kommune, Forbrugerrådet, Mærsk olie- og Gas, Forsvars- & Aerospaceindustrien i Danmark, Danske Elværkers Forening.

Kommunernes Landsforening støtter indførelsen af større enkelhed, klarhed og fleksibilitet i udbudsdirektiverne kombineret med et mere velfungerende kontrol- og klagesystem. De eksisterende barrierer for et offentligt/privat samspil bør fjernes. Indførelsen af en ny udbudsform - den konkurrenceprægede dialog - er et helt centralt og positivt element i Meddelelsen. Rameaftaler har vist sig som en særdeles effektiv måde at organisere indkøbene. Der bør være adgang til at stille miljøkrav i forbindelse med hele produktionens samlede cyklus, herunder produktionsprocesser og -metoder (f. eks. krav om EMAS-certificering). Der har ikke vist sig behov for yderligere regulering af koncessioner. Tærskelværdierne bør hæves

Dansk Industri lægger vægt på, at reglerne gennemføres og overholdes nationalt. Forsyningsvirksomhedsdirektivets anvendelsesområde skal tilpasses til liberaliseringen af de omfattede sektorer. Indførelsen af en ny procedure --den konkurrenceprægede dialog - kan støttes, hvor der er tale om særligt komplicerede kontrakter og såfremt ligebehandlings- og gennemsigtighedsprincippet bevares. Kommissionens udspil vedrørende koncessionskontrakter og offentligt/privat samspil støttes. Kommissionens tilsagn om autoritative fortolkningsdokumenter på gråzoneområderne hilses velkommen. Særligt for så vidt angår miljøhensyn er det afgørende, at udbyder baserer eventuelle miljøkrav på internationalt anerkendte standarder. Sociale kriterier bør derimod kun i begrænset omfang inddrages i udbud.

Praktiserende Arkitekters Råd er generelt enig i de overordnede mål som anført af Kommissionen. Alle medlemslande bør implementere direktiverne korrekt. Det skaber øget overskuelighed at få sammenskrevet de tre offentlige sektorer i én direktiv. Forslaget om en ny udbudsform er uklart; der bør opstilles meget klare regler om gennemsigtighed og ligebehandling. Det er tilfredsstillende, at Kommissionen tager spørgsmålet om rammeaftaler op, da der har været adskillige problemer med den hidtidige praksis. Tærskelværdierne bør hæves f. s. v. ang. arkitekt- og ingeniørydelser.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører støtter indførelsen af en ny udbudsprocedure - konkurrencepræget dialog. Det er tilfredsstillende, at Kommissionen undersøger spørgsmålet om rammeaftaler. Kontrolorganer bør være helt uafhængige af udbyderinteresser. Tærskelværdien skal hæves for ingeniørydelser.

Frederiksberg Kommune havde gerne set, at der i meddelelsen var indgået ændringer, som gav indkøberne større mulighed for at stille krav på miljøområdet. Der er allerede i dag fuldt tilstrækkelig kontrol med overholdelsen af

direktiverne i Danmark. Betænkeligt, at Kommissionen vil basere offentliggørelsessystemerne på IT, da mange små virksomheder ikke har etableret den fornødne teknologi.

Danske Elværkers Forening finder det positivt, at virksomheder, der opererer på et konkurrencebaseret marked, undtages fra Forsyningsvirksomhedsdirektivet. Tærskelværdierne bør hæves. Der er behov for afklaringer af gråzoneområderne ved hjælp af fortolkningsdokumenter fra Kommissionen. En ny udbudsprocedure skal være lige så fleksibel som forhandlingsproceduren efter Forsyningsvirksomhedsdirektivet. Det er uklart, om der er behov for at regulere koncessioner.

Forsvars- & Aerospaceindustrien i Danmark anfører, at undtagelserne vedrørende forsvarsmateriel i direktiverne har skabt basis for indgåelse af industrisamarbejdsaftaler med udenlandske leverandører i forbindelse med forsvarsmaterielanskaffelser. Disse aftaler øger eksportpotentialt for en bred kreds af danske virksomheder. En liberalisering i et ubestemt omfang må ikke medføre, at mindre nationer klemmes ud af markedet, fordi de store nationer fortsat beskytter nationale sikkerheds- (læs også industri-) interesser. Såfremt liberalisering kan ske i takt med de øvrige europæiske nationer, hilses en åbning af forsvarsmaterielmarkedet dog velkomment.

Byggeriets Firkant peger på, at direktiverne skal implementeres i alle medlemslande. For at skabe gennemsigtighed skal der være offentlighed omkring åbning af bud og oplæsning af budsummer. Forslaget om at indføre en ny udbudsform - konkurrencepræget dialog - vækker bekymring, fordi det vil give udbydere lejlighed til at sjakre blandt de bydende og sløre, hvad der sker i tildelingsprocessen.

Det danske Handelskammer byder Kommissionens Meddelelse velkommen og tilslutter sig ønsket om tydeliggørelse og sammenskrivning af reglerne. Det er beklageligt, at kun 5 medlemsstater fuldt ud har implementeret direktiverne. Kontrollen må derfor styrkes, f. eks. ved at give Kommissionen særlige beføjelser og ved oprettelse af uafhængige kontrolorganer i medlemslandene à la den danske ordning. Der er i princippet tilslutning til indførelsen af udbudsproceduren "konkurrencepræget dialog".

FTF er bekymret for, at man med formuleringerne i meddelelsen flytter fokus fra målet med den offentlige sektor i retning af, at den offentlige sektors indkøb skal fremme produktionen af visse ydelser i den private sektor. Der må tages afstand fra, at man forcerer en udvikling med udliciteringer. Direktiverne bør tage højde for medarbejdernes inddragelse i udbudsprocessen ved fastlæggelse af regelsæt for procedurer i forbindelse med offentlige indkøb, således som man allerede har regler i Danmark. En grøn indkøbspolitik bør også omfatte krav til arbejdsmiljøet på de virksomheder, der leverer varer til det offentlige. Udbudsmateriale bør indeholde beskrivelser af det forventede fysiske og psykiske arbejdsmiljø.

LO nævner, at det offentlige i sin indkøbs- og udbudspolitik har et stort ansvar for at øve indflydelse på at fremme en bæredygtig udvikling, miljøet og arbejdsmiljøet. Derfor er det vigtigt, at Kommissionen vejleder om disse forhold. Kommissionen bør endvidere arbejde for, at myndigheder og virksomheder får pligt til at formulere en miljøpolitik, således som det kendes i Danmark på det statslige område..

Amtsrådsforeningen tilslutter sig behovet for forenkling og tydeliggørelse af udbudsreglerne og for øget fleksibilitet. Det er uklart, hvad Kommissionen sigter til med begrebet offentlig-privat partnerskab og der er generelt ikke behov for yderligere regler herom, da den komplekse og udviklingsprægede natur af disse samarbejder tilsiger så generelle og fleksible regler som muligt. Adgangen til at stille miljøkrav er hidtil fortolket for snævert. Der er ikke behov for styrkelse af kontrollen med overholdelsen af udbudsreglerne. Tærskelværdierne bør hæves.

4. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Eventuelle ændringer af udbudsdirektiverne som opfølgning på Kommissionens Meddelelse synes at kunne gennemføres uden lovændringer og ved udstedelse af bekendtgørelser i medfør af lovebekendtgørelse nr. 600 af 30. juni 1992.

Ændringer i udbudsreglerne vil ikke have statsfinansielle konsekvenser.

5. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Effektive udbudsregler sikrer en effektiv allokering af ressourcerne og bidrager til at styrke virksomhedernes internationale konkurrenceevne, i første omgang gennem de udfordringer, de møder på deres hjemmemarkeder. En forbedret kontrol med reglerens overholdelse vil give danske virksomheder bedre muligheder for at deltage i udbudsforretninger i andre medlemslande.

6. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Grundnotat er oversendt til Europaudvalget den 7. maj 1998.

Sagen har været forelagt Europaudvalget i forbindelse med Rådsmøde (Indre Marked) den 30. marts 1998 jf. notat oversendt den 24. marts 1998.

15. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 85/374/EØF af 25. juli 1985 om tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om produktansvar, KOM(97)478

1. Baggrund Den 25. juli 1985 vedtog Rådet et direktiv om tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om produktansvar (85/374/EØF).

Formålet med direktivet var at opnå en tilnærmelse af de nationale regler om produktansvar, dels for at undgå konkurrenceforvridning og for at lette den frie varebevægelse, dels for at undgå forskelle i forbrugerbeskyttelsesregler i forbindelse med ansvar for produktskade.

Efter direktivet skulle der gennemføres et objektivt ansvar for skade, der er forårsaget af et defekt produkt.

Direktivets anvendelsesområde omfatter ikke uforarbejdede landbrugsråvarer, herunder fiskeriprodukter, og produkter hidrørende fra jagt, men det er efter direktivet overladt til medlemslandene at bestemme i gennemførelseslovgivningen, om disse produkter skal omfattes af produktansvarsreglerne.

Direktivet er gennemført i dansk ret ved lov nr. 371 af 7. juni 1989 om produktansvar.

Danmark har ikke benyttet direktivets hjemmel til at medtage de ovenfor nævnte produkter, og produktansvarsloven omfatter således ikke uforarbejdede produkter hidrørende fra jordbrug, husdyrbrug, fiskeri og jagt.

I 1995 vedtog Kommissionen en rapport om anvendelsen af produktansvarsdirektivet og dets betydning for det indre marked og forbrugerbeskyttelsen (COM(95) 617 endelig udgave af 13. december 1995). På daværende tidspunkt fandt Kommissionen det ikke nødvendigt at foreslå ændringer af direktivet. Kommissionen bemærkede dog, at en række aspekter krævede fortsat opmærksomhed, bl.a. direktivets bestemmelse om, at medlemslandene kan beslutte at undtage uforarbejdede landbrugsråvarer m.v. fra produktansvarsreglerne.

På baggrund af arbejdet i Det Midlertidige Undersøgelsesudvalg om "kogalskabskrisen" har Europa-Parlamentet anbefalet, at produktansvarsdirektivet ændres, således at der ikke længere skal være mulighed for at undtage skader, som er forårsaget af uforarbejdede landbrugsråvarer, fra produktansvarsreglernes anvendelsesområde.

På denne baggrund har Kommissionen den 1. oktober 1997 fremsat forslag om ændring af produktansvarsdirektivet i overensstemmelse med Europa-Parlamentets anbefaling.

Hjemmelen for direktivforslaget er traktatens artikel 100 A. Beslutningen træffes med kvalificeret flertal efter proceduren for fælles beslutningstagen.

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om direktivforslaget.

2. Direktivforslagets indhold

Direktivforslaget indebærer, at produktansvarsdirektivet fremover skal finde anvendelse på alle landbrugsråvarer og produkter hidrørende fra jagt, uanset om produkterne har undergået en forarbejdning. Ved "landbrugsråvarer" forstås jordbrugsprodukter, husdyrbrugsprodukter og fiskeriprodukter.

Ændringen betyder bl.a., at producenten af en defekt landbrugsråvare m.v. som hovedregel skal erstatte skade, der forårsages af det defekte produkt. Producenten er som udgangspunkt erstatningsansvarlig, uanset om den pågældende har handlet culpøst (objektivt erstatningsansvar). Efter direktivet hæfter mellemhandlere for producentansvaret direkte over for skadelidte og senere mellemhandlere.

Implementeringsfristen er fastsat til den 1. januar 1999.

3. Gældende dansk ret

Direktivet er gennemført i dansk ret ved lov nr. 371 af 7. juni 1989 om produktansvar.

Efter lovens § 3, stk. 2, omfatter loven ikke uforarbejdede produkter hidrørende fra jordbrug, husdyrbrug, fiskeri og jagt.

4. Høring

Direktivforslaget har været til høring hos berørte organisationer m.v. I hovedparten af høringssvarene er der ikke bemærkninger til forslaget.

Forbrugerrådet støtter forslaget og anfører bl.a., at en lang række såkaldt uforarbejdede landbrugsvarer i dag er særdeles "forarbejdede" i form af genteknologi, anvendelse af pesticider m.v. Forbrugerrådet anfører endvidere, at det medfører retsusikkerhed at udelade landbrugsråvarer fra direktivets anvendelsesområde. Forbrugerrådet opfordrer i øvrigt til, at der arbejdes for, at direktivets artikel 7, litra e, om ansvarsfritagelse for udviklingsskader ophæves. Uden en ophævelse af artikel 7, litra e, er det efter rådets opfattelse højst tvivlsomt, hvilken betydning direktivet har ved problemer som f.eks. kogalskab. Producenten kan blot anføre, at det efter den tekniske og videnskabelige udvikling på det tidspunkt, det skadevoldende produkt blev bragt videre, ikke var muligt at opdage defekten.

Rådet for Dansk Forsikring og Pension anfører, at den foreslåede udvidelse af ansvarsområdet næppe vil være af stor praktisk betydning på grund af den snævre afgrænsning af uforarbejdede landbrugsråvarer i produktansvarsloven. Rådet mener endvidere, at det vil være enklere at arbejde efter en lov, hvor sondringen mellem forarbejdede og uforarbejdede produkter er opgivet. Rådet har i en supplerende udtalelse anført, at der med direktivforslagets nuværende indhold næppe vil være nogen forskel i prisen for afdækning af risikoen for produktansvarsskader i forhold til prisen for afdækning af risikoen efter de nugældende erstatningsregler. Hvis risikoen for produktansvarskrav med tiden kommer til at stige, vil dette dog selvsagt smitte af på prisen for en forsikring mod risikoen for sådanne krav.

Landbrugsrådet, De Danske Landboforeninger, Dansk Familielandbrug, Dansk Erhvervsgartnerforening, Dansk Erhvervsfrugtavl og Dansk Dambrugerforening er imod forslaget. Foreningerne har bl.a. anført, at ændringsforslaget reelt ikke medfører yderligere sikkerhed for forbrugerne, bortset fra ved direkte salg fra primærproducent til forbruger. Dette såkaldte "stalddørssalg" har et begrænset omfang og berettiger ikke i sig selv til en ændring af direktivet. De områder inden for primærproduktionen, hvor der kan opstå problemer, f.eks. med hensyn til de animalske produkters hygiejniske kvalitet, er gennemgribende reguleret. Hvis primærproducenterne overholder de gældende regler og forskrifter, er der i praksis kun begrænsede muligheder for at imødegå yderligere risici. Forbrugerne vil i øvrigt i så henseende være dækket ind gennem det objektive produktansvar, som omfatter de efterfølgende salgslid. Foreningerne mener derfor, at direktivforslaget vil indgive offentligheden falsk tryghed, og at Europa-Parlamentets og Kommissionens begrundelser for forslaget ikke i tilstrækkelig grad svarer til de reelle forhold. Ændringen vil derimod medføre uforholdsmæssige omkostninger til forsikringsdækning, som i første omgang pålægges primærproducenterne, og muligvis senere væltes over på forbrugerne. En mulig stigning i forbrugerpriserne vil ikke modsvares af tilsvarende øget sikkerhed.

Danmarks Fiskeriforening og Danske Fiskeres Producent Organisation kan ikke støtte forslaget. Foreningerne mener ikke, at direktivforslaget vil løse problemerne på fødevarerområdet i situationer som kogalskabssagen. Forslaget vil blot give primærproducenten et nyt ansvarsområde. Foreningerne mener endvidere, at forslaget vil betyde, at man skal vide, hvilken fisker hver eneste fisk kommer fra. Dette vil medføre store praktiske problemer for det eksisterende kontrolsystem. Det nuværende system har den fordel, at fiskeopkøberen har en særlig interesse i at sikre sig, at fiskene er af høj kvalitet, så de uden problemer kan forarbejdes eller sælges videre. Hvis produktansvaret udvides til også at omfatte primærproducenten, vil der være en risiko for, at man svækker opkøberens særlige interesse for fiskenes kvalitet. Opkøberen eller forbrugeren vil i givet fald blot kunne rette produktansvaret mod primærproducenten.

Dansk Handel & Service mener, at rækkevidden af udvidelsen af direktivets ansvarsområde bør analyseres nærmere, inden der tages endelig stilling til direktivforslaget. Foreningen tænker i den forbindelse især på den eksisterende praksis på området og forslagets økonomiske konsekvenser.

DAKOFO (Danske Korn- og Foderstof- Im- og Eksportørers Fællesorganisation) har anført, at direktivforslaget efter organisationens opfattelse blot indebærer, at salg af defekte uforarbejdede landbrugsvarer, som bliver årsag til personskade, ikke længere skal behandles efter dansk rets almindelige erstatningsregler, men efter loven (og direktivet) om produktansvar. Direktivforslaget vil derfor i praksis ikke have nogen væsentlig betydning for grovvarebranchen.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Direktivforslaget vil kræve en ændring af lov om produktansvar, således at de omhandlede landbrugsprodukter m.v. bliver omfattet af loven.

Forslaget skønnes ikke at ville få statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

6.1. Direktivforslagets betydning for beskyttelsesniveauet i Danmark

Produktansvarsdirektivet begrænser ikke skadelidtes ret til erstatning efter de gældende nationale regler om produktansvar. Inden for produktansvarslovens anvendelsesområde gælder der derfor to regelsæt: 1) den EU-baserede produktansvarslov og 2) de almindelige regler om produktansvar, der er udviklet i retspraksis. Uden for lovens anvendelsesområde gælder kun de i retspraksis udviklede regler om produktansvar.

Uden for produktansvarslovens anvendelsesområde gælder dansk rets almindelige regler om erstatningsansvar for fejl og forsømmelse - den såkaldte culparegel. Der er efter retspraksis tale om et meget strengt culpaansvar for skader forvoldt af defekte produkter.

Efter de i retspraksis udviklede regler om produktansvar vil der normalt foreligge et ansvarsgrundlag for producenten, hvis produktet f.eks. har nogle egenskaber, som gør, at det under sædvanlig brug forvolder skader. Producenten kan i sådanne tilfælde som regel kun undgå at blive gjort ansvarlig, hvis det kan bevises, at defekten ved produktet ikke skyldes en uforsvarlig adfærd fra producentens eller hans medarbejderes side. Dette bevis kan ofte være vanskeligt at føre, og derfor er der i praksis næppe stor forskel på retsstillingen mellem producenter, der er omfattet af den gældende produktansvarslov (objektivt ansvar) og producenten, der ikke er omfattet af loven (strengt culpaansvar).

Forslaget om også at lade direktivets anvendelsesområde omfatte uforarbejdede landbrugsråvarer m.v. vil derfor næppe få nogen væsentlig betydning for beskyttelsesniveauet i Danmark.

Det kan også nævnes, at det i forarbejderne til produktansvarsloven er forudsat, at begrebet "uforarbejdede landbrugsråvarer" ud fra en formålsfortolkning må forstås meget snævert. Det anføres, at f.eks. mælk må antages at være industrielt forarbejdet og dermed omfattet af reglerne i produktansvarsloven, når den på den enkelte gård er blevet samlet på tanke og nedkølet, før den køres til mejeriet.

6.2. Erhvervsøkonomiske konsekvenser Som anført under punkt 4 har Rådet for Dansk Forsikring og Pension udtalt, at der næppe vil være nogen forskel i prisen for afdækning af risikoen for produktansvarsskader med direktivforslagets nuværende indhold i forhold til prisen for afdækning af risikoen efter de nugældende erstatningsregler.

Det kan oplyses, at Grækenland, Luxembourg, Sverige og Finland i deres lovgivninger har ladet landbrugsråvarer m.v. være omfattet af de direktivbestemte produktansvarsregler. I konsekvensanalysen til direktivforslaget er det oplyst, at der ikke har været nogen negative virkninger, som direkte kan tilskrives dette forhold.

Endelig kan det nævnes, at direktivforslaget ikke forpligter eksempelvis fiskerierhvervet til at skulle godtgøre, hvilken fisker den enkelte fisk kommer fra, jf. ovenfor under punkt 4. Det er som hidtil skadelidte, der skal bevise, hvem der er ansvarlig for skaden efter produktansvarsreglerne. Hvis skadelidte ikke kan godtgøre dette, kan den pågældende fisker ikke pålægges et erstatningsansvar.

På den anførte baggrund skønnes direktivforslaget at ikke at ville få erhvervsøkonomiske konsekvenser af væsentlig betydning.

Den foreslåede udvidelse af direktivets anvendelsesområde vil betyde, at produktansvaret for uforarbejdede landbrugsråvarer og produkter hidrørende fra jagt vil være det samme i alle EU-lande. Det høje beskyttelsesniveau, der allerede gælder i Danmark i dag, vil således komme til at gælde i hele EU.

I det omfang produktansvarsreglerne for uforarbejdede landbrugsråvarer og produkter hidrørende fra jagt hidtil har været lempeligere i de øvrige EU-lande sammenlignet med danske forhold, vil direktivforslaget således medføre en forbedring af konkurrencesituationen for de danske producenter.

7. Folketingets Europaudvalg

Grundnotat er sendt til Europaudvalget den 24. oktober 1997.

Redegørelse for høringssvarene om direktivforslaget er sendt til udvalget den 20. november 1997.

Direktivforslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 31. oktober 1997 og den 21. november 1997.